Bun articol despre unirea bisericilor și despre „morți" pg. 7-8

V A T R A

FOAIE ROMANEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE
(Impresso come manoscritto)

Februarie 1953 Nr 26 III,2 ROMA Via C.Morin,6

OMAGIU STUDENŢIMII ROMANE

Partidele politice de guvernământ au considerat totdeauna studenţimea ca o masă de manevră,de care aveau să se slujească,la bunul lor plac,fie în opoziţie fie la guvern,mai ales la guvern.In aşa zisa zestre guvernamentală se socotea totdeauna şi studenţimea.Aşa a fost până la război,aşa s'a continuat în primii ani de după război.La 1922 s'a întâmplat însă un eveniment de o covârşitoare importanţă: de pe meterezele românismului dela Iaşi,a apărut un stegar,Corneliu Zelea-Codreanu,care,prinzând cu mâini viguroase frânele de conducere ale studenţimii,a transformat această studenţime în blocul de granit de care se ştie,i-a dat o conştiinţă care este conştiinţa neamului românesc întreg. Şi a călit din studenţime pavăză de foc pentru duşmanii neamului din afară şi dinlăuntru.Aşezată pe făgaş istoric,studenţimea şi-a menţinut echilibrul iniţial şi a constituit permanent de atunci încoace factorul hotărîtor în politica naţională a neamului românesc.

Dela 1922 şi până astăzi,studenţimea română creştină a urmat în unanimitate un singur drapel,a militat un singur crez şi si-a croit singură,pe deasupra şi împotriva lumii oficiale,un singur drum.Studenţimea a constituit blocul de granit al naţionalismului românesc.De blocul acesta s'au fărâmat toate încercările de diversiune.In blocul acesta n'au pătruns nici sfredelirile masoneriei,nici ameninţările politicianilor guvernanţi,nici firele roşii ale comunismului judaic.Studenţimea a reprezentat dela război încoace singura pavăză de apărare a patrimoniului naţional,şi a constituit în mijlocul rătăcirii generale singurul far călăuzitor pentru conştiinţa neamului întreg.Ea a rămas la postul ei de onoare şi nu a avut alte aderenţe politice decât cu conducătorii ieşiţi din rândurile ei,şi cari prin jertfa de sânge şi de vieaţă au zămislit principiile mişcării naţionale înlăuntrul cărora să se poată încadra un neam întreg.

Intr'adevăr,în ceasul al unsprezecelea,vorbim de anul 1922,au apărut zorii altei vieţi.Porniţi la luptă instinctiv,dibuindu-şi metodele şi ţintele, conducătorii studenţimii naţionaliste şi creştine au pus atunci temeliile de granit ale unui alt fel de vieaţă studenţească,dela a cărei spiritualitate se adapă astăzi studenţimea cea adevărată şi chiar o bună parte din păturile vieţii din afară de universitate. Ridicată vitejeşte la locul ei de onoare, studenţimea aceasta,călită de luptă şi jertfă,a devenit pionerul altei lumi, a cărei acţiune depăşea chiar vieaţa studenţească propriu zisă şi intra în domeniul cel mare al vieţii noastre naţionale.Ei şi numai ei,îi datorăm tot ce s'a înfăptuit în bine,în domeniul practic şi spiritual,de atunci şi până astăzi.Nucleul redus dela 1922,a crescut ca bulgărele de zăpadă pornit pe povârniş din vârful muntelui şi s'a transformat într'o avalanşă uriaşă sub care se vor îngropa,pentru totdeauna,ruinele lumii putregăite de astăzi.

Din rândurile acestei studenţimi a neamului,s'au recrutat eroii şi martirii cei mai de seamă ai cauzei naţionale.Oamenii cari n'au cunoscut în universitate decât împlinirea datoriei şi suferinţa;cari au învăţat,au răbdat şi au luptat; cari n'au cunoscut gustul sucului bugetar şi n'au servit drept unealtă nimănui; cari n'au cunoscut oficialitatea decât sub înfăţişarea călăilor poliţieneşti şi nu au avut contact cu instituţiile publice,altul decât închisorile; cari au urmat un singur drapel: idealul; s'au hrănit cu o singură pâine: jertfa; au slujit un singur stăpân: neamul. Şi n'au cunoscut odihna cea adevărată decât în pământul ţarinei strămoşeşti,dăruită în ultima vreme cu atâtea morminte tinere.

Aceasta este studenţimea neamului.Dela ea aşteptăm regenerarea întregei noastre vieţi,chiar dacă numeric este deocamdată depăşită;forţa care o animă este de neînvins.Ea are o credinţă,o serveşte cu jertfă şi o împlineşte cu riscul vieţii însăşi.Nicio piedică,nimeni şi nimic nu se mai poate aşeza de-acum în faţa frontului elitei de suflet,de minte şi de simţire a naţiei româneşti. In 1922,studenţimea cea adevărată şi-a găsit formula mântuirii ei şi,într'un deceniu de luptă,aceasta a devenit formula mântuirii neamului întreg.

Vasile Marin

SAN TOADER(cade totdeauna în prima Sâmbătă din Păresimi). Soarele e pus de Dumnezeu să lumineze pământul,dar el,îngrozit de răutăţile câte le vede pe pământ şi sătul de acelaş drum veşnic,într'una vrea să fugă şi să scape de vederea pământului.Aşa cum umblă el deacurmezişul peste pământ,dela răsărit spre asfinţit,îşi tot schimbă drumul şi fuge cu răsărirea când spre miază-zi şi când spre miază-noapte,că doară-doară va putea ajunge odată să facă sfârşit pământului şi el să stea să se odihnească pe cer şi să nu mai aibă de încunjurat pământul.Iar sfârşitul pământului va fi atunci când soarele va ajunge să răsară de la sfinţit şi să sfinţească la răsărit,adecă tocmai întors de cum e astăzi. Dar Dumnezeu nu voeşte lucrul acesta,şi de aceea a pus străjer la miază-noapte pe Sân-Nicoară,şi la miază-zi pe Sân-Toader ca să ţie calea soarelui şi să-l abată din cale.

Şi cică primăvara ajunge soarele în fuga lui pe la Sân-Toader şi atuncea ia cu el nouă babe rele şi aduce ploi şi ninsori şi prăpădenie de vreme rea, că doară-doară va scăpa nevăzut de Sân-Toader pe o vreme ca aceea.Şi mai-mai să-l scape Sân-Toader,căci soarele apucă să fugă înainte; dar atunci Sân-Toader cu nouă cai ai săi se ia după soare şi-l fugăreşte şi aleargă să-l prindă.Şi fuge după soare 13 săptămâni,şi abia îl ajunge colo departe-departe spre miază-zi.Şi cum îl ajunge,îl şi întoarce dela miază-zi spre răsărit.

Şi se întoarce soarele şi merge-merge spre răsărit,dar când ajunge la locul cel orânduit de Dumnezeu,nu se astâmpără,ci fuge înainte spre miază-noapte,ca doară va putea fugi pe de cealaltă parte.Şi atunci îi iese în cale Sân-Nicoară şi-l prinde şi-l trimite îndărăt.Şi soarele iarăşi face ce a făcut, şi tot aşa o pate într'una cu Sân-Toader şi cu Sân Nicoară. Dar odată şi odată tot o să scape el de păzitorii lui; dacă,nu de Sân-Toader,dar de Sân-Nicoară tot o să scape,că Sân-Toader e tânăr şi are cai,dar Sân-Nicoară n'are cai şi e bătrân.

G.Coşbuc (Tradiţii şi legende din popor)

POEZIE POPULARĂ (Eminescu: Lit.populară)

Frunză verde baraboi,
La moară la Dorohoi,
Merge-un car cu patru boi,
Încărcat cu păpuşoi.
Dinapoia carului
E ciocoiul satului.
- Bun ajunsul,măi ţărane!
- Nu-ţi mulţămesc,mă cucoane!
- Măi ţărane,tu eşti beat?
- 'n lături,ciocoi gulerat!
Că de-aseară n'am mâncat
Şi tu zici că eu's beat!
Iar ciocoiul satului,
Cu năravul dracului,
Pune-o mână pe oblânc,
Alt'o bagă'n sân adânc,
Şi scoate-un bici plumbuit,
Plumbuit,răsplumbuit,
Şi-avântându-l într'o parte
Trage la ţăran pe spate;
Trage una,trage două,
Trage mereu pân'la nouă.
Iar ţăranul satului,
Cu năravul dracului,
Bagă mâna pe sub scoarţă
Şi scoate-o măciucă groasă,
Groasă,groasă,ciotoroasă,
Şi-avântând-o iute'n late
Trage la ciocoi pe spate;
Trage una,trage două,
Trage patruzeci şi nouă.
- Măi,Ioane Bălăbane!
Rău mă dor cele ciolane,
Dă-mi rachiu de trei parale,
Să mă ung eu la spinare,
Că-un ţăran m'a bătut tare!
- Aşa-ţi trebe,măi cucoane!
Nu te'ncepe c'un ţăran,
Căci ţăranul când te bate
Zaci un an şi jumătate!

&& La PLOEŞTI s'a judecat între 9-11 Februarie procesul a 24 foşti dirigenţi din industria petroliferă,acuzaţi de sabotaj şi înaltă trădare.Tribunalul a fos prezidat de cunoscutul specialist în materie,general Petrescu; procuror,Constantin Caranda;"apărători",av.Petre Georgescu.Grigore Ghica,Traian Coroiu,etc. Toţi acuzaţii"au mărturisit".Au fost condamnaţi la muncă silnică pe viaţă: Atanase Cristodulo,Alex.Alexandrini,C.Mătăsaru,Cezar Popescu, P.Petrigor,Const.Capsa; la închisoare grea între 3-25 ani: Gh.Paruk,C.Fotescu,Mihai Ciupagea,Ion Solacolu,Eugen Alexandrescu,Grigore Costescu,Aurel Benke,Nicolae Oprişan,Ion C.Sava,Ştefan Iordănescu,etc.

&& Tenorul Petre MUNTEANU a dat două concerte la teatrul Argentina din Roma,sub direcţia maestrului elveţian Volkmar Andreae; a cântat în"Boris Godunov" de Mussorggsky la Opera din capitala italiană; şi a fost solist într'un concert radiofonic,tot la Roma,cu muzică de Bach,dirijat de Fernando Previtali. Aprecierile criticii şi ale publicului,foarte elogioase.

* ABONAMENT: 1000 lire,1000 franci,10 mărci,3 dolari,50 pesos,1 sterlină.
ADRESA noastră: V A T R A - Via Costantino Morin, 6 - ROMA - ITALIA

CINE TREBUIE SĂ SE DEA LA FUND

"Noi am fost prieteni de totdeauna ai Sovietelor" (d-l C.Vișoianu,la procesul "Internaționalei trădătorilor" dela Paris).

"Precum măgar pre măgar se scarpină" -ca să întrebuințăm o clasică expresie,deosebit de pitorească și foarte exactă în cazul de față,a lui Petru Maior,- redactorii și învârtiții de pe lângă foile și foițele din pribegie,întreținuți din faimosul fond,au întețit în ultima vreme,trecându-și defăimarea dela unul la altul,campania de "creţenerii"la adresa Mişcării Legionare. LA NATION ROUMAINE,de pildă,în perfectă și conștientă rea credință,se delectează cu mestecatul a ceeace tot ea,și alții,au vomitat contra Gărzii de Fer, pierzând probabil din vedere că între înalta prețuire a unor personalități de talia lui Nae Ionescu,Traian Brăileanu,Găvănescul,Mehedinți,Grigore Iunian,mareșal Averescu,Maniu,Iorga însuș în anumite momente lucide,- și insulta fonfăită a bietului Romiță Boilă,care și în nume amintește o rușinoasă pericadă de delapidare skodistă a banului public,nu există termeni de comparație și cu atât mai puțin echivalențe. Oficiosul comitagiilor dela Paris,lepădând ultimul văl de pudoare,ajunge până la a-l revendica pe estropiatul Armand Călinescu printre modelele democrației românești și a-l cita,alături de celălalt călău,Duca,în rândul victimelor Gărzii de Fier: lucru,acesta,de care legionarii,<u>toți</u>,e bine să-și aducă aminte,ca să știm între altele mai bine cum stăm cu"democrații"noștri,- din pepiniera cărora de altfel -demn fruct de atâta putreziciune- monstrul dela Pitești ieșise. Ultimele rămășițe ale unui politicianism de pripas,deșeurile inutilizabile ale unui regim dictatorial, care nu se va mai întoarce,și de care și Zulușii,"la 1400",s'ar fi rușinat, își dau întâlnire în FOAIA POPORULUI dela Cleveland,ROMÂNIA VIITOARE și LA NATION ROUMAINE dela Paris,pentru a calomnia o Mișcare,- căreea nu au știut să-i opună o ideologie sau o credință,ci numai gloanțele,ștreangul și vitriolul unui Stat putrezit în rele. Și în această tristă,dar bine remunerată ocupație,"democrații"noștri merg mână'n mână,cum au mers totdeauna,nu numai cu actuala presă comunistă din țară,dar și cu lepădăturile levantine strânse, ca într'o cloacă,pe lângă BIRE sau VIITORUL NOSTRU.

Un motiv al acestei recente înverșunări,noi îl știm și cititorul îl bănuie: le-a scăpat șacalilor din ghiarele hrăpărețe jumătate din faimosul fond Crețeanu,în urma cunoscutului demers al generalului Rădescu.Chestiunea i-a durut cumplit pe beneficiarii milioanelor de franci elvețieni,dar a lăsat absolut indiferentă marea massă a bâjenarilor,cari au toate motivele să creadă că nici din a doua jumătate a fondului n'ar fi primit nicio fărâmă de ajutor cutare bolnav cu plămânii roși prin lagăre,cutare literat ce-și smulge dela gură suma necesară tipăririi unei opere clasice a neamului,cutare Ion,pe care nimeni nu-l ajută să emigreze,deși e dispus să facă pe robul oricui și oriunde. Și atunci iată-i că-și descarcă fierea,după obicei,asupra Mișcării Legionare,singurul curent,în afara"independenților",care lucrează serios pe toate tărâmurile,are primatul inițiativelor și coerența de acțiune necesară împotrivirii la perpetuarea jugului comunist.

Ultimul atac infam a venit dela Cleveland.Noi nu știm bine în ce ape se scaldă <u>Foaia poporului</u>: limpezi,în orice caz,nu sunt.Dar cum printre"oamenii cu adevărat mari ai țării,care -țineți-vă râsul!- au prestigiu în străinătate",citați de gazeta dela Cleveland și indicați ca singuri posibili șefi de emigranță,se află și d-l Augustin Popa,este prea ușor de înțeles că,departe de a fi a norodului,cum pretinde în titlu,Foaia Poporului e în realitate a nerodului,adică a numitului personaj hilar,căruia,în afară de participarea la gașca specializată în denunțarea compatrioților duși în America,alte merite nu i se prea cunosc.

Trecem în grabă peste numeroasele inexactități interesate ale articolului "Sima și lupta pentru neam",nu înainte de a observa încă odată cât rău ne-a făcut cramponarea profesorașului dela Brad,cu care adversarii Mișcării Legionare,deși știu perfect că adevărul este altul,au tot interesul,din necesități polemice și politice,să identifice Garda de Fier.Cu păcatele,pe care și le-a adunat în traista cu decorații din spate,"comandantul"prin antonomazie oferă dușmanilor Legiunii o țintă comodă,deosebit de vulnerabilă și la prețul cel mai ieftin.

Zice"Foaia boborului"că legionarii au fost adversarii de totdeauna ai democrațiilor apusene,- și minciuna este sfruntată.Legionarii au fost mereu ostili nu democrațiilor apusene,ca sistem de guvernământ,ci acelor democrați apuseni cari au socotit posibilă colaborarea cu Uniunea Sovietică și conlucrarea cu comuniștii,și cari astăzi sunt aruncați peste bord de chiar guver-

nele ţărilor libere. Cine nu este la curent cu judecăţile negative, unele de-a dreptul infamante, care chiar în America, şi din ce în ce mai des în timpul din urmă, se fac despre defunctul preşedinte Roosevelt, în care mulţi văd pe principalul responsabil al tragicei situaţii mondiale de astăzi? Iar atacurile contra lui Leon Blum se dădeau într'o vreme când acesta îngloba în"Frontul popular" şi elementele comuniste, care nu mult după aceea, în frunte cu Thorez, vor trăda de altfel Franţa. Legionarii şi întreg neamul românesc conştient nu puteau decât manifesta ostilitate faţă de cine îşi da mâna cu Ruşii, adică cu duşmanul secular al naţiunii, şi arunca paie, din inconştienţă sau interes, peste incendiul bolşevic din răsărit. A amesteca în această problemă"democraţia" şi"antidemocraţia", este dovadă de necinste sufletească de speţa cea mai detestabilă; a parte faptul că mai niciunul dintre politicienii noştri, lingăi la banchetul de sânge al criminalului rege Carol Lupescu, nu are dreptul să vorbească de"democraţie" în sensul apusean şi onorabil al cuvântului. Şi dacă, în America însăşi, colaboraţioniştii cu Stalin sunt puşi în umbră, iar unora le fac cu ochiul puşcăriile, nu vedem motivul pentru care oamenii noştri politici cari au secondat acea politică mazochistă, cari implicit sau explicit şi-au dat asentimentul la acordurile dela Yalta, denunţate de d-l Eisenhower chiar zilele acestea, să nu se bucure de aceeaşi soartă.

Mai spune gazeta dela Cleveland că"legionarii cred în guvernarea cetăţenilor prin dictatura secretă a unui şef, bazată pe lealitatea unei elite foarte limitată ca număr",- şi această a doua minciună e întrecută numai de prima. Mişcarea a acceptat jocul democratic al alegerilor, iar partidul"Totul pentru Ţară"a avut, în 1937, victoria strălucită pe care a avut-o, deşi guvernul, după arhicunoscutele năravuri, a măsluit urnele şi a terorizat şi arestat cât a putut. De ce clasa conducătoare românească, strânsă în jurul bestialului monarh, nu a acceptat atunci judecata poporului? Sau democraţia este bună, "însă nu pentru căţei"? Comuniştii fac la fel: ei recunosc succesul în alegeri numai dacă este al lor şi, cam ca democraţii noştri de ieri, când nu-l obţin, şi-l creiază cu dela sine putere. Cât priveşte"democraţia internă" a Mişcării, n'avem cum compara adeziunea spontană, pe care o întrunea Căpitanul printre legionari, cu lanţul de interese şi matrapazlâcuri care-i lega în ţară, mai mult într'o complicitate decât într'un adevărat partid, pe liberali sau ţărănişti, etc.

In privinţa alianţei cu Germania nazistă şi Italia fascistă -care or fi avut şi lucruri bune, de vreme ce şi astăzi, de pildă, se vorbeşte cu insistenţă de corporatism, <u>în ţări democrate</u>, ca de o"a treia forţă", deopotrivă opusă racilelor comunismului şi capitalismului,- repetăm încă odată, pentru capetele greu înţelegătoare şi prost cuvântătoare ale redactorilor dela"Foaia poporului", că ne-am fi aliat şi cu Zuluşii, dacă ne-ar fi putut ajuta să salvăm cea mai de preţ valoare pe care o avem: fiinţa etnică românească. Dacă războiul contra bolşevismului, dus alături de Nemţi şi de Italieni, era contrar intereselor naţiunii, cum se face că două din rarele elemente de elită ale partidelor"democratice": Ion Mihalache şi Gheorghe Brătianu, au mers acolo ca <u>voluntari</u>? De ce astăzi Anglia, fie ea laburistă sau conservatoare, pentru interesele poporului englez nu se jenează a face insistent cu ochiul deloc democratului Tito? Iar dacă pentru legionari e o vină de neiertat a se fi aliat cu Hitler, care nu periclita nicidecum esenţa însăşi a naţiunii, ce să spunem de crima"democraţilor" noştri, colaboratori ai unui grup de Puteri în care partea leului o făcea duşmanul de moarte al neamului nostru? Asupra intenţiilor Rusiei, un Roosevelt putea în definitiv avea încă iluzii; niciodată însă politicienii români!

Există, deci, colaboraţionism şi colaboraţionism. In lumina situaţiei de azi, când o paralelă între starea Romániei <u>alături</u> de Nemţi, fie chiar nazişti şi <u>sub</u> Ruşi, e elementară şi inevitabilă, ce providenţă justă ar putea scuti de văpăile gheenei pe cine măcar a năzuit, ca Titulescu, necum a realizat, ca epigonii săi în ediţie de buzunar, o alianţă de neconceput, sau de conceput numai pentru sinucigaşi, cu Rusia sovietică? E bine să nu uităm că mâine, la ziua socotelilor, poporului român i se va face o vină, de cine are interes s'o facă, din faptul că trupele sale, împinse de guvernanţi pe cât de incapabili pe atât de vânduţi intereselor străine, au contribuit la instalarea bolşevismului în inima Europei,- vină de care Ungurii, de pildă, sunt imuni.

Cititorul ştie perfect de bine însă că aversiunea partidarilor noştri faţă de Germania se datora altor pricini decât dragostei lor de libertate şi democraţie, şi cu atât mai puţin de neam: şi anume, prigoanei hitleriste împotriva unei minorităţi, care avea puternice aderenţe în finanţa, presa şi cer-

curile de conducere ale României de ieri. Să lăsăm acum deoparte faptul că pe acea vreme un Morgenthau, dacă nu ne înşelăm, preconiza în America sterilizarea totală a poporului german (şi, dacă s'ar fi realizat criminala ideie, astăzi de peste ocean ar fi trebuit să se trimită în grabă vagoane încărcate cu hormoni, căci altfel cine, dacă nu Nemţii, apără Europa de invazia rusească?) şi să vedem, la rece, care erau interesele poporului român, nu ale unei minorităţi oarecare, fie ea chiar evreiască, specială din toate punctele de vedere. Naziştii ameninţau viaţa şi bunurile unui milion, să spunem, de Evrei, câţi trăiau în România (şi nu spunem că era un bine, fiindcă oameni şi creştini suntem) dar Ruşii, mai ales în ipostaza lor comunistă, nu ameninţă, ci distrug viaţa şi bunurile a 18 milioane de Români, vor să şteargă de pe faţa lumii o întreagă naţiune izolată în oceanul slav. Politica este arta alegerii între mai multe rele, dat că perfecţia nu aparţine acestei lumi; politicienii noştri, legaţi cu mii de sfori la carul altor interese decât cele româneşti, au făcut tocmai alegerea cea mai proastă.

Articolul din foaia dela Cleveland termină cu câteva fraze, care, dacă dovedesc nerozia patentă a autorului, nu mai puţin exprimă un punct de vedere prevalent printre comitagii noştri: "Azi (legionarii), dacă voiesc să ajute cu ceva României, ar trebui să se dea la fund şi să lupte în rânduri, ca soldaţi anonimi, lăsând conducerea, lângă marile democraţii, în seama oamenilor care nu le-au insultat niciodată, ci întotdeauna le-au cinstit şi au colaborat cu ele." Ba chiar -adăogăm noi- le-au lins la tălpi şi le-au legat şireturile la pantofi, cu rezultatul că în loc să-şi merite încrederea apusenilor de răspundere, şi-au meritat dispreţul lor. Aici e cazul să spunem că vrabia mălai visează: dacă înţelegem bine, legionarii lui Codreanu ar trebui să se arunce în foc, cu obişnuita sete de sacrificiu, pentru a asigura îmbuibarea în România de mâine a lui Augustin Popa, a cărui misiune ar fi şi astăzi tot aceea de a comanda. Noi pe front, în prima linie; creţenii, visoienii, podolenii şi alte jivine, la cârmă, fiindcă aşa spune "Foaia Poporului". Uită între altele, cine scrie, că "legionarii nu sunt nici proşti, nici de vânzare"!

Cât priveşte "darea la fund", noi am spune că cenuşă în cap ar trebui să-şi pună, în situaţia de azi, nu cine i-a ţinut pe comunişti la distanţă, ci cine a colaborat cu ei până în ultima vreme, făcându-se vinovat de crima de lese-naţiune. Dacă mareşalul Tito nu va rămâne în istorie pentru alte isprăvi, cu siguranţă posteritatea îi va conserva memoria pentru o expresie fericită, pe care a găsit-o într'un moment de inventivitate verbală: dictatorul jugoslav i-a numit pe colaboraţioniştii comunismului "idioţi utili", spunând limpede că regimurile bolşevice se servesc de ei o bucată de vreme, storcându-i ca pe lămâi, şi se debarasează la momentul potrivit, când colaborarea lor devine, cum e inevitabil, de niciun folos. Părerea noastră e că la fund trebuie să se dea astăzi, dela conducerea emigranţei româneşti, idioţii foşti utili, cari adică au servit pe comunişti până ce acestora le-a convenit, iar apoi, pierzându-şi utilitatea, au rămas ceea ce au fost întotdeauna: adică simpli idioţi.

Dragoş Măgureanu

SURGHIUNUL E GREU

Surghiunul e greu,
şi paşii se'ncurcă..
Mai avea-vom mereu
cu furtuna de furcă?!..

Mai muşca-vor din noi
lupii lumii deavalma?!..
Pentru pâni de noroi
mai crăpa-ne-va palma?!..

Mă încing, mă răscoc
svârcoliri dedeparte,
cu limbi ca de foc,
cu fiori ca de moarte..

Dar gândul amar,
în chiot se schimbă,-
şi iarăş tresar
de-a răsmeriţei limbă!

Crunt vrut-am să am
văz făr'de hotare,
şi puteri cât un neam
în furtuni sdrobitoare!-

Azi pe toate, nebun,
în Carpaţi de cuvinte
să pot să ţi-le spun,
neam al meu, înainte!

Aprins să te văd,
săltând în picioare,
şi'n mers prin prăpăd,
către soare-răsare..

S'ajungi, ca'ntr'un vis,
atât de departe,
pân'unde ţi-ai scris
greu paşii, prin moarte..

Să treci mări de glod,
ce'nghit şi îngheaţă:
l'al Rusiei prohod
să poţi fi de faţă!

Aron Cotruş ("Drumuri prin furtună")

==

Să ţinem seamă de faptele oratorului şi nu de vorbele sale. Acel ce se duce să facă omagii la curtea unui inamic al statului, nu-şi face sălaş la un loc cu poporul. El îşi caută siguranţa altundeva decât la popor.

(Demostene)

==

Ş T I R I

Ziarul AMERICA(18 Dec.),anunţă că prof.A.C.CUSIN"a fost invitat şi numit de guvernul Cubei preşedinte al comisiei însărcinate de a elabora noua lege a cooperativelor".

* Radio TEL AVIV(31 Ian.)se plânge de greutatea distribuirii muncii,întrucât 65% din imigranţii evrei,susţinători de familie,"n'au o calificare profesională sau o ocupaţie productivă"..

* TORONTO. Cu ocazia comemorării a 80 de ani dela naşterea lui Iuliu MANIU, Asociaţia"Mihai Viteazul"a protestat contra deţinerii marelui român.

* SOFIA. In Bulgaria funcţionează 5778 cursuri de limba rusă,cu 115.987"elevi".Din acestea,1677 sunt la ţară,cu 33.880 frecventatori.

* SÃO PAULO. In marele oraş brazilian s'a înfiinţat biblioteca românească "Satul",gata"să ajute cu drag orice activitate culturală naţională de peste hotare şi să sprijine darea la lumină a operelor scriitorilor noştri de valoare".Cărţi şi reviste se primesc pe adresa: D.Paulescu,rua Pires da Mota 1027 - São Paulo - Brazilia.

* FILADELFIA. Senatorul republican James Duff a declarat că America posedă o bombă atomică"de o mie de ori mai puternică decât cele folosite la Hiroshima şi Nagasaki;puterea ei de explozie e egală cu a 20 de milioane de tone de exploziv ordinar".

MOSCOVA:

* La comemorarea centenarului morţii lui Bălcescu,un academician rus a spus: Bălcescu aparţinea acelei generaţii de revoluţionari europeni cari-au lăsat urme neşterse;el ocupa în ea unul din primele locuri.Strălucea prin frumuseţe morală şi consecvenţă.N'a făcut niciun compromis cu burghezia.(Radio)

* PARIS.La serbarea Unirii Principatelor,organizată de"Asociaţia Studenţilor Români din Franţa",a vorbit d-l Neagu DJUVARA.Au contribuit la reuşita serbării,cu coruri,cântece,jocuri şi declamări: pr.V.Zăpârţan,Coca Meyer,Ortansa Cizek,Florică,Buică,Ştefania Ghinescu,N.Furlugeanu,Mihai Todoloi,Romeo Costea-Pepino.

* ROMA. La 17 Ianuarie a avut loc la Inst.Pontifical de Arheologie Creştină inaugurarea anului social al Asoc.Intelectualilor Refugiaţi,când s'au exprimat şi omagii noilor cardinali de dincolo de cortină:Stepinaţ şi Vâşinski. Numai că intelectualii refugiaţi aici au aflat importanta ştire din ziare..

- Un italian de lângă Ravenna,Alvaro Cappelli,s'a întors acasă după 4 ani de şedere în Cehoslovacia,unde mersese voluntar.Tovarăşii au alergat imediat să afle minunile din ţara progresistă,dar italianul a răspuns scurt şi clar: De Praga nu vreau să mai aud nimic; să nu mi-o arătaţi nici în ilustrate!..

- Guvernul italian nu va mai da paşapoarte pentru ţările cu care tratamentul de reciprocitate nu funcţionează: Rusia şi ţările robite.

* NEW YORK. 7 comunişti americani,judecaţi,şi puşi să aleagă între 3 ani de închisoare sau plecarea în Rusia,au preferat puşcăria din patrie..

* BARI. Tinerii italieni refugiaţi din România: elevi şi muncitori,au ţinut,sacrificând timp şi bani,să prezinte barezilor câteva"tradiţii româneşti de Crăciun",dând 3 serbări(la 3,4 şi 6 Ianuarie)cu colinde,urări şi vicleim. Succesul a fost desăvârşit.Iniţiatorul şi motorul duioasei activităţi e liceanul Emilian CIVES. Despre scopul serbării şi însemnătatea datinelor noastre a vorbit prof.D.Şt.MARIN.

* BUCUREŞTI. La 2 Febr.a sosit la Constanţa primul tren al cărui personal de servici era compus în întregime din femei.Şefa trenului a declarat că va munci cu şi mai mare avânt,pentru a-şi merita încrederea partidului.

- La TG.MUREŞ s'a deschis o expoziţie:"Caricatura,armă de luptă pentru pace"

- La TÂRNĂVENI s'a deschis expoziţia"Origina şi evoluţia omului".Cu binecuvântarea patriarhului Marina,desigur..

- "Chiaburul"Gh.Loş din Domneşti(IAŞI),a fost demascat de ţărani pentru sabotaj la colectarea produselor agricole.La locuinţa sa s'au găsit dosite: 800 kg grâu,2336 porumb,400 orz,400 secară,etc.(radio Bucureşti)

- La Făgăraşul Nou(Măcin),23 familii cu 179 ha au format un colhoz la 1.II.

- La Vatra Dornei,peste 700 de muncitori şi ţărani au urmat în ultimii ani cursuri de limba rusă.Astăzi există 32 cursuri frecventate de 370 persoane.

- Gheorghiu-Dej a trimis la 3 Febr.,la 5 ani dela încheierea tratatului"de prietenie,colaborare şi asistenţă mutuală"cu Sovietele,o f.lungă telegramă la Cremlin,în care,între alte nerozii,spune că România,în urma ajutorului lui Stalin,"s'a transformat dintr'o ţară înapoiată într'una plină de lumină". Aceleaşi nerozii le-au telegrafiat Groza şi Bughici.Tratatul în chestie s'ar fi încheiat"pe baza deplinei egalităţi,a libertăţii,independenţei şi suveranităţii naţionale". E bine să ţinem minte,pentru când va vrea Dumnezeu,că toate aceste inepţii au fost telegrafiate "în numele poporului român"!

CEVA DESPRE UNIRE

Ziarul LE MONDE publică niște declarații ale mitropolitului ortodox de Hios: "Intre Biserica Ortodoxă și cea Catolică -spune P.S.Sa- stă numai fanatismul; și numai fanatismul a scos la iveală deosebirile fără importanță și neserioase, care și mai înainte existau, fără ca prin aceasta să provoace schisma. De aceea toți cei cari sunt la curent cu situația trebue să se convingă că postulatul conștiinței creștine este unirea. Cele două Biserici mai vechi, cea ortodoxă și cea catolică, trebue să se arunce una în brațele alteia, să plângă asupra trecutului și, purificate de lacrimile căinței, să alerge la puterea dumnezeească și să facă astfel, prin împăcarea lor, bucurie Stăpânului popoarelor".

Profesorul catolic Martin JUGIE "subliniază cu bucurie" aceste declarații, într'un articol din UNITAS n°3/1952.

Vorbind de aceeași problemă, și în legătură cu un anumit spirit de "suficiență" al unor cercuri catolice, părintele unit Flaviu POPAN scrie și dânsul în ÎNDREPTAR (Oct. 1952, p.1): "Noi, creștinii din Răsărit, nu simțim nevoia ca cei din Apus să se apropie de noi cu grijă și bunăvoință părintească. Ci avem nevoie de înțelegere, prietenie și prețuire de frate. Căci dacă ar fi să ne clasăm, toți suntem disidenți într'un fel sau altul, dacă nu dela litera, care implică prea multe discuții, atunci dela spiritul Evangheliei și dela trăirea vieții în Hristos. Noi creștinii suntem uneori prea departe unii de alții nu fiindcă suntem ortodocși sau catolici, ci fiindcă suntem prea puțin ortodocși și prea puțin catolici, în adevăratul înțeles al cuvântului.. Rămânând însă la esențial, adică la Hristos și la învățătura sinoadelor ecumenice, ortodoxul ar putea fi numit catolic și catolicul s'ar putea numi ortodox".

VATRA, la rândul ei, scria încă din Mai 1951, p.3: "Negreșit, nu poate fi creștin cel ce, din pietate și datorie față de Intemeietorul Bisericii, n'ar dori o refacere a trupului Său frânt într'o puzderie de bisericuțe. Iar a spune, cum am auzit pe mulți -chiar preoți- că unirea se va face "când o vrea Dumnezeu", este o altă impietate. Cași cum ar exista o clipă măcar în care lui Dumnezeu să-I placă gâlceava. Sau cași cum desbinarea El ar fi făcut-o. Deoarece însă ruptura au făcut-o oamenii, reunirea, nefiind lucru supranatural, tot ei vor trebui s'o facă. Dar aceasta cere un lung period de reînfrățire, apropiere, înțelegere, desțepenire. Masele nu-și bat capul cu dogme. De altfel, așa zisele "diferențe dogmatice" -care existau cu secole înainte de 1054 și nimeni nu se sinchisea de ele- au fost scoase în față numai când conducătorii, din pricini de pudoare, s'au jenat să arate popoarelor că cearta reală era pentru "cine e mai mare". Când, la Florența, s'a ajuns la un acord în această privință, "diferențele" s'au topit ca prin farmec..

Dacă trecerea dela o religie la alta presupune schimbare de credință sau interes, trecerea dintr'un compartiment într'altul al aceleeași biserici, cu continuarea, să zicem, a închinării la acelaș Dumnezeu, a respectării aceleeași Evanghelii și a sanctificării cu aceleași Taine, poate însemna, când nu e interesul la mijloc, măcar descoperirea unui climat superior în noua situație. Propaganda este totdeauna mai puțin sugestivă decât propria pipăire a realităților. Când cineva îmi spune că legea lui e mai bună, eu mă uit să văd dacă oamenii trăiți sub acea lege sunt mai buni decât cei de cari ar trebui eventual să mă despart"..

In opoziție cu duhul solidar al afirmațiilor de mai sus, părintele Gheorghe RUSU, unit cași părintele Popan, crede că poate scrie astfel despre trecerea uniților din Țară, în 1948, la ortodocși (CURIERUL CREȘTIN, Apr.-Sept., p.40):

"Regimul comunist, văzând că nu reușește prin convingere, promisiuni, insinuări, în ziua de 1 Oct.. a adunat cu forța 38 de preoți nenorociți care, fără multe târgueli, au fost siliți să subscrie formularul ticluit de mai înainte, de rupere a legăturilor cu Biserica Sfântului Petru. A fost semnalul de năpustire asupra Bisericii Unite. Dăm mai jos numele acestor lupi răpitori ce s'au făcut vinovați de trădarea lui Hristos și a Bisericii Sale. Ba mai mult, s'au făcut călăii lui Hristos, căci după ce L-au trădat, în loc de a se spânzura ca și părintele lor, Il duc dela Ana la Caiafa, dela Pilat la Irod cel necurat și în sfârșit Il răstignesc: deoarece înglodați în păcatul de moarte al trădării, cutează să urce la altar să săvârșească Dumnezeeasca Jertfă Liturgică și să coboare din cer cu mâinile lor pângărite pe Mielul lui Dumnezeu, aruncându-l la picioarele satanei care stăpânește prin păcat sufletele lor". Și așa mai departe.

In acest înfiorător tablou, e vorba de trecerea, forțată, a unui grup de preoți uniți nu la mahomedanism, mozaism, budism ori fetișism, ci la.. ortodoxie. Adică la o biserică ce respectă, cași catolicismul, pe Cristos și sinoa-

dele ecumenice. Practic deci, ar fi să credem, cu această trecere preoţii uniţi n'au schimbat nimic în realitate, căci spune cu vădită îndreptăţire părintele Popan: "rămânând la esenţial, adică la Hristos şi la învăţătura sinoadelor ecumenice, ortodoxul ar putea fi numit catolic şi catolicul s'ar putea numi ortodox". După părintele Rusu însă, un preot unit care se face ortodox rupe legătura cu biserica sfântului Petru, trădează pe Cristos şi Biserica şi, în loc să se spânzure, cum ar pofti cucernicia sa, cutează să urce la altar, să săvârşească liturghia şi să coboare cu mâinile lui pângărite mielul lui Dumnezeu, aruncându-l plocon la picioarele satanei. Aceasta este opinia sfinţiei sale despre liturghia săvârşită de preoţii ortodocşi!

Dar cu astfel de aprecieri, aşa de cinstit spuse -ca să nu zicem "fanatic", ca vlădica de Hios- nu ştim cât se poate servi dorinţa de înţelegere şi apropiere a celor două confesiuni creştine. Nenorocirea a fost că, pe vremea cruntelor încercări ale Bisericii Unite, părintele dr Rusu nu s'a aflat în Ţară: avea o splendidă ocazie să dea probă de rezistenţă şi martiraj, fiind în acelaş timp*de jenanta situaţie de a-şi dojeni fraţii mai slabi dela o depărtare aşa de apreciabilă.. Nu-i vorbă, cu credinţă, şi ceva bunăvoinţă, ar putea şi acum încerca să se strecoare acolo, spre a-şi ajuta, preot fiind, turma împrăştiată. Ce-ar risca? Să fie prins? Dar tocmai asta ar fi ocazia cea mai grozavă să arate bandiţilor de bolşevici ce poate un adevărat preot unit, iar rănile sale ar stigmatiza mai valabil decât articolele dela mii de km nevrednicia foştilor colegi întru uniatism.. */scutit

Monopolizarea lui Petru sună tare urât în urechile creştinilor orientali cari, spre deosebire de Apus, observă în cinstea sfântului chiar un post anume de vreo două săptămâni, iar Românii îl plimbă în duioasele lor basme, pe frumoasele pajişti şi prin cătunele sărace ale plaiurilor valahe, în tovărăşia Domnului. După noi, cusurul întâmplării judecate aşa de aspru de părintele Rusu stă nu în faptul că preoţii uniţi au revenit într'o biserică guvernată de aceeaşi Evanghelie, de acelaş Dumnezeu şi Mântuitor, de aceleaşi taine şi tradiţii, - ci în aceea că au făcut-o, cum recunoaşte şi sfinţia sa, forţaţi: de frică, de mizerie, - sau din interes; e însă sigur părintele Rusu că parte din motivele acestea nu stau la baza şi a "convertirii" celor câtiva refugiaţi români, trecuţi la catolicism? Şi totuş, pe aceştia nimeni din cei rămaşi nu s'a gândit să-i cheme lupi răpitori, trădători, nenorociţi, răstignitori, pângăritori, etc., tocmai pentrucă rămâneau, ori un, "la esenţial, adică la Hristos şi la învăţătura sinoadelor ecumenice"; iar Biserica Catolică, departe de a-i trata de transfugi, le-a ajutat, pe cât pare, să stea în posturi unde să-i vadă cât mai multă lume..

La p.16, părintele Rusu se minunează de "urmările culturale incalculabile ce-ar rezulta pentru noi din "trecerea neamului întreg la credinţa singur mântuitoare a Romei". Trecând peste făţişul îndemn la o trădare colectivă a lui Cristos -pe care, după cele spuse, nu-l aşteptam din chiar partea sfinţiei sale,- ne limităm a-i cere o simplă lămurire: care este diferenţa aceea, dintre catolicism şi ortodoxie, suficient de decisivă pentru a asigura Romei monopolul mântuirii? Întrebarea e legitimată de sfioasa şi fireasca teamă că părinţii şi moşii noştri, cam şi ai părintelui Rusu de dinainte de 1700, ortodocşi din ignorarea atâtor subtilităţi teologale, s'ar fi prăjind săracii de atâta timp în focul cel nestins..

Cât despre unire, repetăm ce-am spus în Mai 1951: "Unirea, când va fi, vor face-o oameni a căror viaţă va fi ea însăşi o evanghelie, nu oameni de rând. Acei oameni nu vor discuta unirea, nu vor pune condiţii, nu se vor semeţi. Ei se vor simţi uniţi. Tocmeala de astăzi şi mărunta contabilizare a versurilor evanghelice -care ar face pe un necunoscător al creştinismului să creadă că dureroasa jertfă de pe Cruce ar fi avut doar rostul de a face pe unul sau pe altul "mare"-, vor rămâne ca un vis urât. Iar capul văzut al celor astfel uniţi va fi cineva mare, mare, suficient de mare spre a putea fi "tuturor slugă".

..Şi când zicem unire, noi înţelegem de fapt.. unire: contopirea tuturor în dragostea de oameni şi de Dumnezeu. Ci nu supunere, cum par a lăsa să se înţeleagă unele soiuri noi, şi mai vechi, a căror lipsă de măsură nu e întrecută decât de totala lor inoportunitate.

Alexandru Ţuluca

&& Citim în LE MONDE că noul cardinal al Parisului, Mons. FELTIN, a luat masa, la 31 Ianuarie, cu 99 săraci din capitala Franţei: 5 abia ieşiţi din închisori, 5 din spitale, 4 şomeri, 6 "persoane deplasate", 67 fără locuinţă şi alţii fără niciun rost material.

PLECAREA PE FRONT

14 Februarie,anul mântuirii 1945. Soarele ce se ridică exact din capul drumului care trece prin spatele barăcilor cazărmii din lagărul de instrucţia Kaufholz,pare că astăzi vrea să ne arate altă faţă,făcând să scânteeze zăpada aşternută în straturi destul de groase.Razele lui se resfrâng peste văi şi dealuri,cuprinzând toată zarea ce arde încontinuu de şase ani de zile.

Pe înălţimile de vest ale Merckenbretz-ului,plotonul înoată prin omătul din care şuvoaie bogate de apă aleargă spumegând la vale,ducând în goana lor un cântec plin de dor ca inimile noastre. O ploaie neaşteptată ne trimite înapoi spre lagăr,unde ordinul abia sosit avu darul să schimbe toată atmosfera din cazarmă.Comandantul companiei,slt Dancău,un pui de oltean,invalid de război,ostaş călit în focul luptelor,dă ordine în dreapta şi în stânga. - Plecăm?..'întreb eu cuprins de nerăbdare. - Nu ştiu precis! -răspunse el surâzând- dar bănuesc că zorii zilei de mâine nu ne-or mai găsi pe aici.

Impachetarea se face în grabă şi perfectă ordine.Subofiţerii aleargă peste tot după echipament şi armament;între agenţi şi curieri s'a'ncins o'ntrecere teribilă.Adjutantul Silvestru Dimitriu,secondat de Alexandru Blaga şi Petru Alexandru,nu mai are pic de odihnă. Intr'o convorbire cu ofiţerii,câteva zile mai nainte,colonelul Ludwig Adalbert căuta să ne atragă atenţia să cruţăm cât ne va sta în putinţă elementul tânăr de urgia focului. Acum începeam să pricep că desnodământul a sosit şi focul care mistuia continuu sute de mii de vieţi aştepta cu nerăbdare să muşte din primele elemente ale armatei noastre.

Rând pe rând companiile se pun în marş pe direcţia Allensteig.Companiile 6,7 şi I.G.rămân încă pe loc,aşteptând noi ordine. Se întunecă.Soldaţii se culcă îmbrăcaţi,cu raniţa şi arma la'ndemână. Ofiţerii stau la taifas.Unii din ei aveau să se ia pentru prima oară de piept cu moartea;cei mai mulţi însă se deprinseseră cu rânjetul ei ca ţiganul cu scânteia.

Pe la miezul nopţii,sergentul major State Virgil,comandantul grupei I-a, îmi cere voe să meargă până la Wurmbach.Mă uit la el şi înţeleg.. Fiecare a fost tânăr cândva.Şi-apoi cine ştie ce va aduce ziua de mâine! Viaţa se scurge clipă de clipă şi cu vremea ce ţi-a trecut fluerând pe sub nas nu te mai întâlneşti.. Mă uit în jur: unii dorm; sergentul major Picincu meditează asupra unei scrisori; Blaga Iosif,sergent t.r.şi instructor legionar,nu-şi mai găseşte locul.

O parte din noapte mi-o petrec cu Traian Miron şi Grigore Scorochirja, ambii rămaşi la regimentul 2. Devenisem prieteni nedespărţiţi în pribegia impusă de vremuri.Cu Traian mă'nţelegeam de minune,căci amândoi duceam aceeaşi acţiune de dărâmare a anumitor sfinte instituţii; Grigore,mutilat de război, nu făcea decât să reia lupta începută patru ani mai nainte,căutând acum să spele,de noroiul aruncat pe el de politicieni,tricolorul român fluturat de Antonescu,în admiraţia lumii întregi,pe Volga şi Cuban. Până la ziuă ne-am spus unii altora tot ce aveam pe suflet,iar cuvintele de despărţire,cu care Miron a ţinut să-mi aducă,aşa zicând,ultimul omagiu pe pământ,au fost: Să-ţi ajute Dumnezeu,Mitică!.. Iar dacă-i crăpa.. mare pagubă!..

15 Făurar ne prinde tot la Dollersheim,sub acoperişul aceloraşi barăci în care făurisem atâtea şi atâtea planuri. Pe la prânz începe să fulguiască uşor; după puţină aşteptare,ultimul detaşament se pune în mişcare pe aceeaşi direcţie pe care plecaseră primele două. Imbarcarea se face ordonat şi în grabă.. Doctorul Victor Apostolescu,prin glume şi snoave,căuta să ridice moralul trupei. - Unde mergem,d-le doctor?, îl întreb eu,trecând în revistă toată lungimea trenului. - Măi tată,la rai! îmi răspunde el cu caracteristica-i nepăsare. Şi avea dreptate că mergeam la rai,şi chiar cum spune proverbul: cu pătura'n cap..

Către seară se pune şi trenul nostru în mişcare,spre Gmünd.Locomotiva geme greu,concertul scrâşnit al roţilor căta s'acopere chiotele flăcăilor primului regiment românesc,ce porneau din nou la nuntă.

Ni se face ziuă în Cehoslovacia.E 16 Februarie şi,cu toată iarna,vremea e frumoasă.Prin gări,oamenii se uită cam chiorîş la noi,dar,cum află că suntem Români,năvălesc asupra noastră cu tot ce au: pâine,fructe şi alte daruri

La lăsarea serii,depăşeam graniţa fostei republici prietene nouă şi în acelaş zuruit de roţi înaintam către inima celui de al treilea Reich.Dela ferestre,de prin balcoane,din grădini,din câmp sau de pe stradă,copilaşi cu păr bălai flutură în vânt năframe şi mânuţele lor plăpânde,iar câteo bătrânică cu ochii umezi urmăreşte balaurul uriaş ce dispare după cuta dealului.

Trece încă o noapte peste noi și trenul nu se mai oprește. Noroc că o formație de bombardiere americane ne-a luat urma și au început să ne dea roată cum dau corbii la hoit. Trenul se oprește'n câmp. Inima-mi se face cât un purece. De data asta însă Americanii sunt prinși de milă și ne lasă'n pace așa că spre seară putem intra, încărcați de glorii, în Leipzig. Doamne, ce gară mare! Ce-or fi avut de gând Nemții de-au ocupat cu ea atâtea pogoane de pământ? De stat pe gânduri nu stăm prea mult, că n'avem vreme; cum călătorului îi stă bine cu drumul, iar drumului cu călători pe el, numai ce-auzim că "der Zug fährt ab", și mână vere do parcă ne goneau Turcii; zorii zilei de 18 Februarie ne prinseră în partea de nord a Berlinului. Pe aici e primăvară. Un soare roșiatec se arată deasupra pământului acoperit cu brumă, și, cu surâsul cu care ne-a privit în fiecare zi pe meleagurile astea în anii pribegiei, se înalță încet-încet pe bolta albastră, pe drumul cunoscut de el de veacuri.

Înainte, tot înainte spre nord! Vântul baltic se simte tot mai tare; un miros de apă stătută începe să ne gâdile nările. In apropiere de Stettin, de după un colț de pădure își face apariția un avion de vânătoare rus. Cu sgomot asurzitor ne taie calea; se ridică apoi vertiginos spre nori, dar, când să se repeadă asupra trenului, câteva proectile ale unei secții antiaeriene pitulată sub un dâmb îl ispășesc de păcate, prăvușindu-l în flăcări la pământ. Nu mai văzusem așa minune dela Rostock, din primăvara anului 1942.

Trenul își continuă drumul, ocolind Stettinul pe dreapta. Se face noapte. Steaua polară, nepăsătoare și rece, ne arată că mergem spre nord-est. Adorm și mă trezesc pe la 11 din noapte. Trenul e oprit la intrarea unui orășel cufundat în beznă. Alarmă!.. Soldații dorm. Vremea petrecută la Rostock, care m'a cam transformat în iepure de hotar, îmi apare în toată splendoarea. Un sgomot de motor, patru explozii.. Ca potârnichile fugim care'ncotro vedem cu ochii. Un pod din apropiere se transformase'n adăpost. Bombele sunt aruncate la'ntâmplare; în rândurile noastre, nicio victimă. Plecăm. Trenul merge din ce în ce mai prost. Cu ziua de 19 ne'ndreptăm spre Neu-Stettin. Nu știu: noi ne apropiem de front, ori frontul se apropie de noi, că tunurile se aud din ce în ce mai tare. În vagon, aceeași atmosferă de nepăsare. Sergentul Blaga Iosif spune încontinuu la povești, și vai de pielea cui nu vrea să-l asculte.. Ghemuiți în jurul sobelor, soldații coc la cartofi; grupa lui Elisei fierbe secară. Tot e bine! ne facem ocliva în viață fiind, că după moarte cine știe dacă mai avem parte!..

Ne apropiem de Falkenburg. La intrarea în gară, trenul oprește brusc. Sar la ușă: peste clădirea gării plouă cu bombe; 7 avioane de vânătoare, punându-se cu zoru pe noi, se'nvârteau cum se învârteau călușeii la Drăgaică. Sărim toți care'ncotro: unii prin șanțurile căii ferate, alții se duc de-a rostogolul în valea din față. E primul contact ce iau cu focul inamic. Stau pitulat după un mărăcine și privesc la drăcoveniile ce se'nvârt deasupra cum se uită șoarecele când vede motanul trecând pe lângă el. Eroul dela Rostock, Buchenwald, Viena și Kaufholz face minuni de vitejie: uit că sunt ofițer și, încurajat de pilda struțului, bag capul în burueni, așteptând să se termine. Și iată că se termină: 4 morți, 10 răniți. Sublocotenentul Pițigoi, adăpostit în șanțul căii ferate, era rănit grav de o schijă de grenadă, din care Rușii aruncau cu sacul. Adjutantul Voinea alerga dela un rănit la altul. Adjutantul regimentului, lovit de un glonte în picior, se târăște în dosul unei sălcii: Mein Bein, mein Bein!.. atât mai pot auzi. Doctorul Apostolescu căta și dânsul un loc să se adăpostească, dar nu era cu putință.. Doctore! -strig cu cu sufletul la gură, apropiindu-mă de dânsul- a căzut rănit adjutantul!- Fără să stea o clipă pe gânduri, acela care se făcuse peste tot cunoscut cu puterea lui de muncă, forța morală și credința ce zăcea'n sufletul său, alerga dela rănit la rănit ca albina din floare'n floare, -iar popa Grațian, haiducul cu suflet de copil îl urma de aproape. Ciuntu, nu se lăsa nici el mai prejos. Dela Alexandru cel Bun nu mai cursese sânge românesc pe aceste plaiuri!

Căpitanul Nițoiu, cel mai mare în grad din detașament, ia comanda. Scârțâind din toate încheieturile, locomotiva are încă forța să târâie după ea vagoanele sdrențuite de șrapnele. La gara următoare, apare alt avion venind din direcția frontului. Trenul merge cu viteză redusă; claie peste grămadă, soldații fug încotro văd cu ochii. În câteva clipe, vagoanele rămân goale. De data asta nu avem însă nicio victimă: mașina infernală era germană.

Încă un hop și iată-ne la stația de destinație "Tempelburg". O formație de 7 avioane se repede mânios asupra noastră, ca ulii asupra prăsii. Tunelurile gării și adăposturile din jur se umplu la refuz. Grenade și gloanțe ni se împart și aici mai mult decât ne trebue. Lăsăm pe teren un rănit și câțiva

dispăruți. Nu știm ce să facem. Căpitanul Nițoiu, însoțit de sublocotenentul Dobrescu, pleacă la comandamentul militar german de aici, de unde se'ntoarce foarte abătut. De celelalte două detașamente ale regimentului, plecate înaintea noastră, nu se știe nimic, iar noi suntem socotiți fugari și se caută ca noaptea următoare să fim vâriți în foc. Ce e de făcut? Arme, afară de câteva sute de grenade împărțite pe oameni, nu aveam, căci la îmbarcare ne-au promis că ne vor da la destinație. Frontul e foarte aproape și mitralierele nu mai tac. Stăm în pădure și ne uităm unii la alții, așteptând desfășurarea evenimentelor. Singurul ofițer guvernamental din detașament sunt eu; trambulina politică o am în față și încep să mă văd atârnând în ștreang, pradă corbilor, până mi-or suna ciolanele în vânt..

Puținii legionari se strâng în jurul meu, doctorul Apostolescu fiind rămas cu răniții. La presiunile noastre, comandatura ia legătura cu comandamentul suprem din Berlin, sub ordinele căruia ne aflam. La lăsarea serii ni se dă autorizația de debarcare, ca după o oră să se contramandeze. Până la urmă, ne punem în marș pe direcția Krossinsec, unde ajungem morți de oboseală în dimineața de 20 Februarie. (va urma)

D. Em. Popa

&& Publicațiile exilului au pomenit figura și opera regretatului Vintilă PETALA. Pe ilustrul și mult apreciatul diplomat, - pentru motive oarecum deosebite simțim și noi datoria, după un creștinesc și sincer "Dumnezeu să-l ierte!", a-l aminti, pentru un epizod care, completându-i biografia, poate da încă odată măsura mentalității dominante a clasei noastre conducătoare de ieri.

Scena se petrece într'un lagăr de refugiați din Jugoslavia, și o redăm așa cum ni s'a povestit. Fugarii mai de vază discută într'un grup -în care se află, printre alții, tocmai Vintilă Petala, Mișu Răutu, general Petrescu- soarta României după eliberare. Își închipuie, natural, caşi când anii din urmă ar fi trecut zadarnic peste țară, că vor comanda tot ei și că poporul român alt vis n'are decât să-i vadă iar la cârmă, iar domni peste o turmă de robi care să se spetească din zori și până'n noapte ca să asigure valută forte pentru neghiobia diplomaților români și skodăriile țărănisto-liberale.

- Ce să facem însă cu gardiștii? întreabă la un moment dat unul din grupul de "personalități"; sunt poama dracului, nu-i vedeți că nici acum nu se astâmpără? sunt tot ei peste tot! - Păi eu aș zice -își dădu cu părerea, după matură și profundă reflecție, Mișu Răutu- să mai omorâm vreo 5000, și treaba s'a făcut, îi punem definitiv la punct.. - Ba nu, mon cher -reflectă și mai matur și mai adânc diplomatul Petala- cred că nu-i suficient; ar trebui omorâți vreo 50.000, că e mai sigur. Așa, problema Gărzii de Fier e rezolvată..

Intre motivele de regret, cu care noi am însoțit moartea ilustrului ministru plenipotențiar român -"d'une vaste culture et d'une vaste civilité", cum scrie, în cunoștință de cauză, "La Nation Roumaine", - a fost și acesta: că nu știm cui îi va fi lăsat Vintilă Petala, în urma dricului, consemnul cu aplicarea genialei idei relativă la legionari..

&& O primă listă de "chiaburi" persecutați, arestați ori deportați de regimul comunist din BUCUREȘTI: Dumitru Mihai și Nicolae Cercel(com.Boroaia și Dolhasca, raion FALTICENI); Ion Morutan, com. Luduș(CLUJ); Gh.Ciocan(com.Roșcani, IAȘI); Maria Cernea, com.Lăpușnic(HUNEDOARA); Ioan Teodor și Nicolae Beram com.Racovița(TIMIȘOARA); Nicolae Filip, Baia de Arieș(CÂMPENI); Ioan, Petru și Ludovic Raziler, Mihai Holzinger, Ioan Dornstadtner, com.Comloșul Mic(ARAD); Teodor Lung și alți chiaburi din com.Mișca(ARAD); Ilie Cunescu și alții, com. Hemeiuș(BACĂU); Gh.I.Ceaușu și alți 29 chiaburi din Păușești(VÂLCEA); Georgeta Bârdan, Urlați; Gh.Ungureanu, com.Roma(BOTOȘANI); Radu Marin, Călugări (PITEȘTI); Mihai Cristescu, Maria Cordoneanu, Ion Casian, Bălușeni(BOTOȘANI); Ilie F.Ionescu, Perieți(PITEȘTI); Gh.Boiangiu, Mihăești(PITEȘTI); Andrei Kevolt, Ioan Kiss, Grigore Mihăițan, Ioan Biriș, Ștefan Marian, din raionul Gherla (Cluj); Nic.Giurca-Sporei, Luca Tatu și Zaharia Stancu-Slimnic, Nic.Filip-Cașolț(SIBIU); D.Portase-Smulți și sute de chiaburi din comunele Măcin, Ostrov, Bujoru, Scorțaru Vechi, Vădeni, Pechea(GALAȚI); 23 de "chiaburi" din com. Latinu(BRĂILA); Nicula Elisabeta, Atanase Nicolae(com.Fădimac-LUGOJ); Const. Vintilă-Poiana Mare(DOLJ); 5668 chiaburi amendați, arestați sau deportați în special din comunele Bârghiș, Crizban și Alecuș(BRAȘOV).

Politica aceea care n'ar pretinde decât să descurce sau să încurce de azi pe mâine doar nevoi materiale ar fi abia vrednică de o seminție primitivă, o seminție ce nu ar putea avea vreodată istorie, ci numai o istorie naturală.- (I.L.Caragiale)

C A L E N D A R   L I T E R A R

Febr.(1744): Episcopul Inochentie Micu formulează în Dieta Transilvaniei revendicări româneşti.Magnaţii răspund arogant că în Ardeal Românii's"pribeg.

Febr.(1880): Data"scrisorii"lui Ion Ghica către Vasile Alecsandri,intitulată "Şcoala acum 50 de ani".Pe lângă considerabila valoare documentară,epistola e plină de lirism în evocarea stărilor de lucruri dela începutul veacului trecut,în Muntenia.Date interesante cu privire la şcolile bisericeşti de la Udrioani,Sf.Gheorghe,Colţea,-şi la cântăreţii de biserică Chiosea,Anton Pann,Nanescu,Unghiurliu şi Filimon,acesta din urmă poreclit"mălai mare,fiindcă mânca bine".

2 Febr.(1920): Vasile Pârvan deschide cursul de istorie antică la Universitatea din Bucureşti cu o lecţie memorabilă:"Despre valorile istorice". Istoria,al cărei unic obiect posibil este indicat în cultură,e definită magistral:"conştiinţa de sine a umanităţii ca tot".

2 Febr.(1928): Arghezi scoate primul număr din"Biletele de papagal".Scrie directorul,care e şi redactorul mai întregei reviste: "Un ziar atât de mic n'a mai apărut niciodată,nici la furnici.Neavând ziarul mare,în care să scrie nerozii importante,redactorul acestei foiţe de ţigare dă la lumină mai puţin decât o fiţuică şi se mărgineşte să publice crâmpeie surâzătoare".

3 Febr.(1890): Premiera "Năpastei"la Teatrul Naţional din Bucureşti. In rolul Ancăi,Aristizza Romanescu nu dă satisfacţie.Printre puţinele cronici favorabile,Iorga,în"Lupta" dela 18 Februarie.

4 Febr.(1883): Caragiale trimite lui Iacob Negruzzi o scrisoare plină de calamburuvri,unde culmea calamburului,între altele,e numită "măgarambur". Intre acestea: "Ce deosebire este între d-rul Kremnitz şi o sofă? Niciuna: sofaua este un pat olog,doctorul asemenea".

4 Febr.(1844): Apare,în n°9 al"Curierului românesc",balada lui Heliade Rădulescu:"Sburătorul",dedicată Anicuţei Manu,născută Ghica,cunoscută pentru salonul său literar dela Bucureşti.Impotriva lui N.I.Apostolescu,care descoperă,forţând nota,o sumedenie de influenţe romantice franceze(motive comune epocii),D.Popovici scrie:"Poezia lui H.porneşte dela credinţele poporane,în ceea ce priveşte anecdota;dela poet insuşi,puternic influenţat de poezia sapphică,în ceea ce priveşte calitatea sentimentului.. este pe de-a'ntregul isbucnită din sufletul lui Heliade".Opera a fost tradusă de mai multe ori în franceză:una din versiunile slabe,publicată în"L'Indépendence roumaine",la 1887,e dedicată lui Sully Prudhomme,care admira balada din complezenţă.

4 Febr.(1849): Moare la moşia sa Ţigăneşti,de pe apa Bârladului,în vârstă de "71 de ani,3 luni şi 20 de zile",poetul Costache Conachi.Prin căsătoria cu Smaranda(Zulnia din versuri)Donici,văduva spătarului Petrachi Negre,la 1828,devine tatăl vitreg al lui Costache Negri. Era văr bun cu mitropolitul Veniamin Costachi,cumnat cu poetul Al.Beldiman şi socru al prinţului Neculai Vogoride,căsătorit cu unica fată a lui Conachi,Catinca.

7 Febr.(1777): Se naşte Dinicu Golescu,muscelean,fiu al banului Radu şi tatăl celor 4 Goleşti cu rol însemnat în mişcările dela 1848. Scrie cel dintâi jurnal de călătorie românesc:"Insemnarea călătoriei",în care-şi exprimă puternica impresie trezită de descoperirea civilizaţiei occidentale.

7 Febr.(1837): Se naşte poetul bucovinean Vasile Bumbac. Moare la 27 Febr 1918.

"Ziua de 10 Februarie 1716 fu o zi de doliu pentru Români: în acea zi,Nicolae Mavrocordat,cel dintâi domn fanariot,se urca pe slăvitul tron ilustrat de Basarabi.Fanariotul pricepu bine că puterea Românilor era în instituţiile lor;de aceea nici nu întârzie a săpa acele instituţii,spre a pregăti neamului său o lungă domnire".(Bălcescu,"Puterea armată.. 1716-1844").

11 Febr.(1879): Maiorescu oferă un dejun în cinstea marelui actor italian Ernesto Rossi,în turneu la Bucureşti.Inreamnă criticul: "Eminescu n'a venit fiindcă i se părea că nu e bine îmbrăcat".

12 Febr.(1862): Se naşte Al.Davila,autorul lui "Vlaicu Vodă".Era fiul generalului medic,fire aventuroasă,Carol Davila,dela Parma(D'Avila),al cărui tată pare a fi fost Liszt. Perioada de direcţie a lui Al.Davila înseamnă un moment strălucit în istoria Teatrului Naţional.

14 Febr.(1821): Moare la Buda,unde fusese numit în 1806,în locul lui Samuil Micu,revizor al cărţilor româneşti care se publicau la tipografia Universităţii,Petru Maior. Acceptă slujba "mai mult ca să poată lucra cu peana pentru neamul românesc şi să facă şi cărţi de care au lipsă Românii".

14 Febr.(1866): După ce trece pe la Sf.Treime,40 de Sfinţi,mănăstirea Barboi şi Pantelimon,diaconul Ion Creangă,hirotonit la 26 Dec.1859,e chemat de

egumenul Isaia Vicol Dioclias la Golia.Dar la ctitoria lui Vasile Lupu încep imediat conflictele cu superiorii,căci tânărul diacon se duce la teatru(atrăgând şi alţi preoţi),ocheşte cu puşca ciorile de pe turlele Goliei(şi o gazetă îl denunţă,scandalizată),ba îşi taie şi tradiţionala coadă,căci -spunea- clerul trebue să se modernizeze.Chemat să dea seama,nu se prezintă;Mitropolia îl suspendă temporar,dar Creangă profită de ocazie pentru a o încheia cu diaconia.

14 Febr.(1870): Îşi încetează apariţia ziarul lui Hasdeu:"Traian",după mai puţin de un an de viaţă.Tendinţa sa democrat-naţionalistă va fi continuată,dela 2 Martie 1870,de "Columna lui Traian".

15 Febr.(1840): Se naşte Titu Maiorescu,fiu al ardeleanului prof.Ion Trifu,care,patriot,adoptă numele rudei sale Petru Maior.

15 Febr.(1880): Eminescu publică în "Timpul"importantul articol:"Starea ţăranului român".Reproducem: Singurul strat social în ţară la noi,care dă producţia cea mare,este populaţia rurală.Care este,însă,soarta acestei populaţii? Ţăranul în genere este foarte sărac,pentrucă produce pentru sine foarte puţin,şi astfel se hrăneşte rău mai mult din cauza lipsei,decât din obiceiul frugalităţii;aşa fiind,populaţia dela ţară descreşte mereu. În starea aceasta economică,ţăranul este dat pe mâna unei administraţii stupide,corupte şi brutale,care,în loc să-i îngrijească de interese,să-l ajute a-şi îmbunătăţi soarta şi să-l ocrotească,îl prigoreşte,îl jefueşte şi-l maltratează.

Şi această populaţie o numim noi cei din oraşe,în genere oameni politici, o numim "talpa căsii"; ce-i drept,ironia noastră se întoarce asupră-ne,când ne amintim că unde nu-i cap,vai de picioare.

16 Febr.(1934): Se stinge aprigul luptător transilvănean Ştefan Ciceo Pop.

17 Febr.(1934): Îndreptarea"publică declaraţia făcută cu o zi înainte de mareşalul Averescu,în faţa comitetului partidului poporului,la sala Frascati: "Ducă nu este o victimă; el este răspunzător de faptele lui".

22 Febr.(1810,1812,1814?): Se naşte la Târgovişte poetul Grigore Alexandrescu,fiu al vistiernicului Mihai şi al Mariei Fusea,mici boeri.

22 Febr.(1925): Vasile Pârvan,director al Şcolii Române din Roma,publică în "Il Giornale d'Italia"un articol,în care apără drepturile noastre asupra Basarabiei şi critică aspru propaganda sovietică în Italia.

23 Febr.(1882): Se naşte la Puestii Tutovei compozitorul Gh.Cucu.

25 Febr.(1848): Bălcescu ia parte la manifestaţiile revoluţionare dela Paris; amestecat printre manifestanţi,smulge o bucată de catifea de pe tronul regelui Ludovic-Filip,precum reiese dintr'o scrisoare către Ghica.

28 Febr.(1754): Se naşte la Şamşud,în ţinutul Mureşului,Gheorghe Şincai, fiu al arendaşului de moşie Ioan Şincai şi al Anei Grecu,ambii făgărăşeni de la Şinca Veche. Persecutat de "suduitul de Dumnezeu"episcop Bob,rătăceşte din l.. în loc şi scrie cu multă trudă "Hronica Românilor",pe care o tipăreşte la Buda,1808-1809.-

* * * *

&& ACTA MEMORABILIA(Din faptele"memorabile"ale emigranţei): 1/Căldurosul schimb de telegrame,cu urări prieteneşti de Anul Nou,dintre M.S.Regele Mihai I de Hohenzollern-Sigmaringen,al Românilor,şi -oh! nu Ion Ion,refugiatul român,ajuns prin spitale sau nu mai ştim ce lagăr uitat de toată lumea,- ci paşaportarul Teodosiadis,zis şi Rene Théo; 2/Polemica"mimeografică"dintre Ştefan Baciu şi"Destin"; 3/Strania uitare a redactorilor dela"Nation Roumaine",cari nici n'au pomenit măcar de moartea lui Vasiliu-Cluj,glorie a avocaturii şi a românismului; 4/Bire; 5/Frontul Libertăţii.

&& NĂZBÂTII(Din presa exilului): "Am luptat şi vom lupta contra tuturor formelor totalitare,fie că se cheamă comunism,fie că i se zice legionarism, ambele surori de agresiune şi de crime contra umanităţii,contra democraţiei" (Rene Théo în"Bire",1 Ian.,p.9).

"Activitate lăudabilă în străinătate,pentru cauza românească,ştim că dezvolta Comitetul Naţional Român din Washington.Că s'au mai anunţat proiecte frumoase şi chiar unele eforturi efemere,este foarte adevărat,însă când e vorba de activitate permanentă şi de rezultate palpabile,Comitetul Naţional e cel care s'a distins"("Foaia poporului",21 Nov.1952,p.1).

&& DIVERSE. "Internaţionala Libertăţii"a ţinut la 24 Ianuarie o conferinţă publică la Roma.Au participat delegaţi din ţările robite;pentru Români: Mons.TĂUTU,Adrian POPA,N.BUJIN.Ultimul a arătat lupta gigantică dusă de 3 decenii de tineretul român contra bolşevismului."Il Tempo","Giornale d'Italia" "Il Messaggero",etc.,s'au ocupat pe larg de această adunare.

* Unirea Principatelor a fost comemorată,la radio Roma,de dr VĂLIMĂREANU.

DAC'AR FI DUPĂ RUSI..

La 24 Septembrie 1952,Marea Adunare Naţională Română a aprobat fără modificări noul proect de constituţie.Acest proect prevede şi constituirea unei regiuni autonome ungare,al cărei teritoriu cuprinde mai bine de o treime din teritoriul ardelean răpit României prin arbitrajul dela Viena,în 1940. In mijlocul teritoriului R.P.R.ia fiinţă astfel o enclavă maghiară,care depinde politiceşte de Bucureşti,însă administrativ şi cultural e autonomă.Se poate deci vorbi de o nouă ediţie,modificată şi redusă,a arbitrajului dela Viena.Preşedintele consiliului de miniştri Gheorghiu-Dej privi crearea regiunii autonome maghiare drept eliminare a ultimelor divergenţe dintre România şi Ungaria; admitea deci că până acum,între aceste două ţări,existaseră tensiuni în ce priveşte problema transilvană,şi că sub faţa înfrăţirii au avut loc discuţii.Astfel,la sfârşitul lui 1951 de pildă,fu arestată întreaga conducere a ligii populare maghiare din Ardeal,pentrucă se adresase printr'un memoriu conducerii partidului din Budapesta,rugând-o să intervină pentru crearea unei regiuni autonome ungureşti.Intre timp,la Moscova,raportul de forţe dintre Bucureşti şi Budapesta s'a deplasat în favoarea Ungurilor; rezultatul fu crearea prin noua constituţie a enclavei maghiare în mijlocul României.Şi în această problemă,decizia a luat-o natural Moscova.Dacă aparenţele nu înşeală,Sovietele urmăresc a rezolva treptat problema ardeleană în sensul unei autonomii a Transilvaniei,preferând,adică,în locul alternativei române sau maghiare,a treia soluţie.

O astfel de soluţie corespunde şi tendinţelor de bază ale politicei sovietice în sud-estul Europei,- mai ales faţă de insula latină pe care o reprezintă România,cel puţin din punct de vedere linguistic,în mijlocul popoarelor slave din sud-est. Numeroase şi semnificative întâmplări arată că experţii ruşi în materie de naţionalităţi au misiunea de a fărâma insula latină.Surprinde de pildă faptul că în România există azi nici mai mult nici mai puţin de 14 naţionalităţi,politic şi cultural recunoscute,printre care au fost scoase la iveală,ca în Dobrogea,minorităţi precum Tătarii,Lipovenii,Turcii,Armenii şi Grecii.Interesul pe care"politica stalinistă a naţionalităţilor" îl arată acestor rămăşiţe etnice,sare'n ochi şi provoacă întrebarea asupra intenţiilor legate de fapt.Azi Tătarii posedă în Dobrogea 57 de şcoli în limbă proprie,comitet politic(natural comunist),sfaturi populare,etc. Faptul devine şi mai interesant dacă-l privim sub alt aspect: din punct de vedere al R.P.Tătăreşti din Uniunea Sovietică,grupul respectiv din Dobrogea nu reprezintă altceva decât un punct înaintat al acestei republici tătăreşti.

Acelaş lucru se poate spune despre Armeni,cari în trecut,în România,nu aveau un profil naţional nici din punct de vedere politic,nici linguistic, nici cultural.Azi însă au la dispoziţie şcoli proprii,organizaţii politice, sunt reprezentaţi în partid sau în guvern şi,din punct de vedere al Republicii Armene din Uniunea Sovietică,reprezintă postul avansat al acesteia. "Patria"acestor două grupuri de populaţii este aşa dar Uniunea Sovietică!

Mână'n mână cu trezirea unor naţionalităţi odinioară anonime merg şi alte măsuri ce fac să apară clar intenţiile Moscovei în ce priveşte Dobrogea: de mai mulţi ani elementul românesc din regiunea litorală la sud de delta Dunării e decimat prin evacuări forţate spre interiorul României.Astfel,întreaga populaţie românească din Mangalia a fost de curând mutată la Buzău,pe motiv că la Mangalia se construeşte o importantă bază sovietică de submarine.. Pe'ncetul raportul numeric se schimbă: majoritatea română se subţiază, iar minorităţile de până acum: Tătari,Turci,Lipoveni,Ruşi şi Bulgari,sporesc.Acest proces e grăbit şi prin colonizarea de noi forţe de muncă ruse.Intr'o zi,Dobrogea va apărea dominată de populaţii neromâneşti; atunci însă experţii dela Moscova îşi vor fi atins scopul: nimic n'ar mai sta în calea anexării Dobrogei la Uniunea Sovietică,prin plebiscit.

Aici se desvăluie precis ţelul îndepărtat al politicei staliniste a naţionalităţilor,netezirea adică a drumului spre Bulgaria şi Dardanele. Dacă se ajunge la anexarea Dobrogei la Uniunea Sovietică,atunci ar fi posibilă, tehnic,şi anexarea Bulgariei.Deocamdată lipseşte Sovietelor coridorul necesar;el poate însă fi creat pe calea unei dibace politici a naţionalităţilor în zona litoralului românesc.

Dar politica de expansiune imperialistă a Moscovei se serveşte în România şi de alte mijloace.Moldova românească,situată între Carpaţii orientali şi Prut,provincie cu majoritate absolută românească,posedă în teritoriul sovietic o tovarăşe: Republica Moldovenească Sovietică.Capitala acestei republici este Chişinău; teritoriul ei cuprinde Basarabia românească de odinioa-

ră și se întinde peste Nistru până în regiunea Odesei.In ultimul timp se înmulțesc semnele că Republica moldovenească are sarcina de a exercita asupra Moldovei o acțiune de absorbire.E evidențiată în chip surprinzător"comunitatea organică" și subliniată,deși deocamdată în formă mai mult camuflată,"apărținerea organică".Programul postului de radio Chișinău se adresează zilnic Moldovei cu transmisiuni în care legăturile culturale ale celor două provincii apar strâns legate,iar structura lor economică ia caracterul tot mai precis al unei unități firești.De fapt,Moldova românească și Republica Sovietică Moldovenească de azi sunt părți separate ale unui întreg de odinioară. Principatul Moldovei din istoria română cuprindea regiunea dintre Carpații orientali și Nistru.Moldova de azi e numai o mică parte a acestui vechi principat,pe când cea mai mare parte se află acum sub stăpânire sovietică.Pentru scopul lor,Rușii pot deci aduce argumente istorice,geopolitice,economice,linguistice și culturale pentru restabilirea unității organice de odinioară.

Desfășurarea procesului nu s'a întins încă așa departe;se poate totuș prezice că într'o zi se va vorbi mai concret de acest fapt,căci,pentru stabilizarea ei în jurul Mării Negre,Uniunea Sovietică are interes să țină strâns în mâini teritoriul din dosul litoralului.La aceasta cooperează,și în problema moldoveană,intenția de a descompune insula româno-latină.

Moscova se silește mai departe să transforme treptat statul național român într'un stat de naționalități.Pe această linie se plasează crearea regiunii autonome maghiare,care formează la rândul său centrul posibil de cristalizare a unei Transilvanii autonome.Pe aceeași linie se plasează și"politica stalinistă a raționalităților",proclamată de Vâșinski la 12 Martie 1945 la Cluj,cu ocazia reunirii administrative la România a Ardealului de nord,drept condiție neapărată.Această"politică stalinistă a naționalităților"a dus în România la crearea a 14 minorități în locul celor 4 dinainte.Termenul de"minorități fu înlocuit cu acela tehnic de"naționalități conlocuitoare".Acestea reprezintă juridic și psihologic,într'o oarecare măsură,pe coacționarii R.P. Române. Dacă examinăm origina etnică a exponenților guvernului și partidului, constatăm că 75% din aceștia sunt Ucraineni,Evrei,Ruși,Unguri,Armeni,în timp ce,numeric,elementul român e în minoritate. "Revoluția"comunistă în România a fost făcută de străini și susținută de grupuri etnice străine.Românii înșiși se arătau ostili ideologiei comuniste;de aceea Moscova s'a folosit de aceste minorități până atunci discriminate și circumscrise în drepturile lor. Ana Pauker era tot așa de puțin română ca și cel mai puternic om de azi din București.șeful armatei române,generalul Emil Bodnăraș,care în realitate se cheamă Bodnarenko și e ucrainean.Iosif Chișinevski,al doilea exponent,este evreu.Alex.Moghioroș,al treilea secretar al P.C.R.,se cheamă Magyaros și e de origină maghiară.Ungur era și Vasile Luca,adică Luka Laszlo,între timp înlăturat.Singurul de sânge român în conducerea P.C.R.este Gheorghiu-Dej.El fu numit de Moscova,în primăvara 1952,președinte al consiliului de miniștri,pentru a neutraliza ura poporului român față de împilătorii săi străini și a o îndepărta de Moscova.Totuș elementul străin are încă în mână pozițiile-cheie. Aceasta fiindcă Uniunea Sovietică are nevoe de instrumente potrivite pentru a distruge pas cu pas statul național român.

Ceea ce se petrece azi în România e un exemplu instructiv pentru cei ce vor să-și dea seama de scopurile urmărite de Ruși în politica sud-est europeană.Bastionul Carpaților și gurile Dunării sunt cheia pentru dominarea acestui întreg spațiu.De această cheie Moscova e sigură numai dacă a nimicit conștiința națională a popoarelor din sud-est,le-a distrus corpul și,mai ales,a eliminat insula româno-latină.Rușii sunt prea conștienți de aceste realități,spre a conduce operația cu toată liniștea.

__NOTĂ__. Am reprodus acest articol din SÜDOST-ECHO(Nov.1952) -în traducere mai mult liberă- pentru a întoarce încă odată atenția cititorilor noștri asupra cutremurătoarei tragedii ce se consumă la străbunele noastre vetre de la Carpați și Dunăre; va fi pentru fiecare măcar prilej de meditare asupra felului cum a folosit privilegiul de a fi Român __liber__ într'un ceas de așa cumplită desnădejde pentru neam și țară.

Independență,unitate,libertate și dreptate,sunt termeni inseparabili:nimic n'ar folosi ca patria să fie independentă de străini,dacă nu-i liberă în interior,dacă unitatea sa e sfâșiată înăuntru de regimuri ce împart pe cetățeni în dominați și dominanți,dacă poporul nu află în libertate punctul de contact și posibilitatea unei conviețuiri care să ducă la progresul social.

Alcide De Gasperi

DE TOATE

& La Roma s'a organizat, în zilele de 30 Ian.-2 Febr., sub patronajul cardinalilor TISSERANT și Valerio VALERI, o serie de conferințe și rugăciuni pentru catolicii persecutați în România și Ucraina. Programul s'a încheiat Duminică 2 Febr., la Ateneul Urbanian. Intre cântări ucrainene, bine executate, a vorbit Mons. MOJOLI despre necazurile bisericii de peste Nistru. Prigoana bisericii din Țară a fost înfățișată de Mons. TĂUTU, dar "Cerurile spun" și "O, ce veste minunată", care-au încadrat expunerea, au fost sub orice așteptări: păreau cântece improvizate de flăcăi pe uliți, când vin seara dela clacă. Nouă ne plac și-așa, căci mențin trează nostalgia pitoreștilor noastre cătune. Numai că de astă dată s'au comis chiar în mijlocul Romei, în fața a 2 cardinali, a câtorva episcopi, monseniori, sute de studenți și altă lume. Ca să înțeleagă cineva mâhnirea noastră, ar fi trebuit să vadă ghionturile ce-și dau tinerii japonezi, chinezi și coreeni din fundul sălii, sau aplauzele "încurajante" ori "binevoitoare" ale asistenței! Nu înțelegem de ce ținem cu tot dinadinsul să ne facem de râs. Nu ne gândim să acuzăm pe nimeni de lipsa de pregătire, căci compatrioții sunt rari la Roma, și greu de adunat din multe pricini; dar credem că nu ne-a pus nimeni sula'n coastă să cântăm cu orice preț. Ori ne prezentam cum trebuia, cum cere obrazul națiunii pe care, din păcate, fiecare o reprezentăm, ori nu ne prezentam deloc!

Dar a mai fost ceva: cu ocazia acestei adunări, studenții ucraineni au împărțit participanților o broșură de 80 de pagini, frumos tipărită, cu suferințele bisericii respective. Inăuntru se găsește însă și o hartă a Ucrainei: hotarele se întind, la sud-est, până lângă Marea Caspică; la nord-vest, lângă Varșovia; la sud, ele ating gurile Dunării; hotarele Ucrainei cuprind deasemenea: jumătate Basarabie, aproape toată Bucovina, și Maramureșul. Studenții distribuitori erau toți teologi, judecând după rassă.- Am vrea să știm dacă organizatorii acestor manifestații, anunțate ca expresii de pietate pentru prigoniți și de protest contra călăilor, au știut de această inadvertență și și-o însușesc. Acelaș lucru am vrea să-l știm din partea preoților români cari au contribuit la program,- și cum au înțeles să protesteze, în caz că împărtășesc indignarea noastră. Un răspuns e necesar, chestiunea depășind coloanele acestei foi pentru a privi întreg neamul românesc. (Adăogăm, în aceeași ordine de idei, că pe afișele privitoare la persecuția bisericii catolice dincolo de cortină, lipite de "Acțiunea Catolică Italiană" pe zidurile Romei, se puteau citi, la capitolul "România", nume de orașe ca acestea: Nagyvarad, Temesvar..).

& P.S. VALERIAN face omenirii, în pastorala de Crăciun (SOLIA, 21 Dec., p.2), două importante destăinuiri: că, adică, Evul Mediu începe "dela descoperirea Americii și a altor descoperiri", și că "în jurul căminului încălzit de familie și încărcat cu fel de fel de bunătăți este potrivit să mergem cu gândul la Cel care ni le-a dăruit prin trimiterea Fiului Său pe pământ". Ultima afirmație constituie cea mai importantă descoperire a descoperirii: noi credeam, într'adevăr, că bunătăți și căminuri existaseră și înainte de venirea lui Isus.. Dar nu-i cazul să ne alarmăm: din chiar cuprinsul pastoralei se vede că tânărul ierarh a scris-o cu gândul "la sarmale și la alte cocături"..

& Scrie FOAIA POPORULUI din 28 Nov. 1952, p.3, că Maniu și Mihalache "au fost sfetnicii cei mai apropiați ai Regelui Mihai în lovitura de stat dela 23 August, care.. reda poporului român drepturile sale suverane". Și totuș, partidul național-țărănesc continuă și după această providențială dată -scrie "Foaia Poporului- "să lupte cu dârzenie pentru independența politică și economică a Țării". De ce? Suveranitatea câștigată la 23 August era cumva.. fără independență?..

& LA NATION ROUMAINE, din 15 Ian., spune că Românii, pornind alături de Nemți în "cruciada contra bolșevismului", nu putuseră totuș uita că "oameni de stat români de un anticomunism notoriu: Ioan Duca, Armand Călinescu, Nicolae Iorga și Virgil Madgearu, fuseseră asasinați de bandele din solda lui Hitler".

Singurul care uitase acest important lucru a fost Iuliu Maniu, care la alegerile din 1937 a făcut cunoscutul pact cu șeful acestor bande, i-a întins mâna la procesul din 1938 și a invitat bandele legionare, în 1944, să se înscrie masiv la național-țărăniști; dar el n'avea de unde bănui c'are să fie admonestat de strănepoți degenerați..

& CRONICA ROMÂNEASCĂ (Dec., p.83), trece în calendar, la data de 23 Ian. 1941: "Incercarea de rebeliune legionară, începută la 21 Ian., e înăbușită de poporul și armata română". Că armata a executat un ordin, e clar; ar putea însă revista să ne spună în ce fel a participat "poporul" la înăbușirea rebeliunii?.

& Citim în SOLIA(16 Nov.,p.1),la explicarea parabolei samariteanului mi-
lostiv: "Duminica ce vine,preoţii români ortodoxi din America vor comenta
această parabolă în biserici,şi vor îndemna pe oameni să-şi iubească aproa-
pele;societăţile româneşti au toate pe firma lor înscris ajutorul fraternal
al aproapelui şi fiecare dintre noi ne lăudăm că am făcut şi am dres,câte în
lună şi'n stele.Dar Solia a făcut un apel,acum câteva luni,pentru ajutorarea
unor familii româneşti cu copii mulţi,care de ani de zile zac prin lagărele
Europei.. Răspunsul la apelul nostru a dat până acuma, în câteva luni de zi-
le,50 de dolari,şi nici un preot n'a trimes ceva.Exact ca în Evanghelia a-
ceasta. O,desigur,Duminecă se vor face comentarii frumoase -sunt mulţi meş-
teri în ale cuvântului!- şi atâtea îndemnuri vor fi date credincioşilor.Dar
fapta,realitatea concretă a discursului,unde e?.. Datoria noastră e să ne
ajutăm fraţii prădaţi de tâlhari,fraţii fugiţi în floarea tinereţii dela ca-
sele lor,ca să-şi consume viaţa în slujba unui ideal,- pe care şi noi,în Ame-
rica,îl afişem la toate banchetele.. Atât de mult ne place să ne lăudăm că
mesele noastre au fost foarte încărcate şi bucatele noastre foarte gustoase.
Şi uităm de grija aproapelui,a fratelui bolnav sau rănit,sau cu şcoala neter-
minată,sau prin închisori,sau prin mine,sau prin păduri.. Războiul cel mai
greu Isus l-a dus cu Fariseii şi cu Preoţii Iudeilor.."

Dar dacă pentru durerile refugiaţilor le-au trebuit Românilor americani
câteva luni ca să scoată 50 de dolari,ar fi totuş greşit să-i credem sgâr-
ciţi: pentru automobilul P.S.Sale au dat mii de dolari doar în câteva zile;
dar tălmăcitorul Evangheliei cu pricina nu credem c'a făcut mulţi pureci la
"Solia"..

& D-l Vladimir IONESCU scrie,în Buletinul Italienilor Refugiaţi din Romă-
nia(p.17),că regele Mihai este astăzi mai viu ca oricând "în conştiinţa şi
în inima fiecărui român". Cum a reuşit să facă această anchetă,în plină ocu-
paţie rusească,rămâne secretul d-sale..

& D-l "Cavaler,Ofiţer,Profesor Stefano TEMELIE,Avocat,Doctor în Ştiinţele
Juridice,Economice,Financiare şi Politico-Sociale",ne trimite,în legătură cu
conflictul Românilor Liberi dela Carinaro,o scrisoare,cuviincioasă de altfel,
în care arată că vinovăţia o poartă toată d-l Ilie Ionescu. Din lipsă de spa-
ţiu,i-am reprodus numai cartea de vizită care însoţea scrisoarea: credem de
altfel că nici dânsul nu doreşte mai mult..

& "Perceptul"popular: "cel ce a ucis va mai ucide",este mai mult ca ori-
când de actualitate",- zice BIRE(15 Ian.,p.9) gândindu-se desigur la teribi-
la perspectivă că România eliberată ar putea încăpea iarăş pe mâna'democra-
ţilor" cu cunoscutele metode de teroare şi asasinat în massă..

- Aceeaşi preocupare o vedem în numărul din 1 Februarie(p.2),unde averti-
zează răspicat că:"aniversarea dispariţiei lui I.G.Duca trebue să ne fie,în
aceste zile de exil,din nou un moment de reculegere,gândire şi meditaţiune
profundă la tot ce s'a făcut cu uşurinţă sau necugetare in bunele şi uşoare-
le noastre timpuri de acasă,făcându-ne mai ales atenţi la hotărîrile grele
ce trebue să luăm..". Sperăm că fostele excelenţe au luat notă de acest just
avertisment..

& Vorbind despre logodnă,UNIREA(Sept.,p.6)spune că sa"e bună,fiindcă,du-
rând câtva vreme,tinerii au ocazie să se cunoască,şi în caz că văd că nu se
potrivesc se pot retrage dela un pas cu consecinţe aşa grele cum este căsă-
toria"..

- La p.7 se vorbeşte de aniversarea a 500 de ani"de când prima Biblie
catolică a ieşit de sub tiparul inventat de Ion Gutenberg". Dacă se tipărea
însă Biblia creştină,profita mai multă lume..

- In nr.pe Nov.-Dec.,p.12,"Unirea" redă mesagiul de Crăciun al Mons.John
T.KIR.,care roagă pe Dumnezeu să binecuvinteze pe refugiaţi "cu cele mai a-
lese daruri cereşti atât pentru suflet cât şi pentru trup". Căci în nădejdea
acuitorilor..

& Pe lista candidaţilor la alegerile comunale dela 22 Februarie la Mosco-
va,publicată de VECERNAJA MOSKVA,figurează şi următorii evrei: Lev Mechlis,
fost ministru; d-na Moiseev Bass,director al exploatării tramvaielor din Mos
cova; Iosif Malitki,directorul construcţiilor; David Reiser,ministrul con-
strucţiilor pentru industria grea; Iosif Goberg,şeful direcţiei transportu-
rilor automobile din Moscova.

& FOAIA POPORULUI(31 Dec.,p.2)spune că la 23 August"România s'a rupt de
Germania nazistă,alăturându-se la Democraţiile Occidentului". Autorul trebue
trântit la Geografie,căci Republicele Sovietice nu se găsesc deloc în Occi-
dent..

Radu Cornăţeanu

DORURI ŞI NECAZURI(Fragmente de scrisori)

E.-Franţa: Vatra a deschis o acţiune grea şi pe care trebue să o ducă la bun sfârşit.Cu foarte mult curaj a dat la o parte praful pe care cei ce au avut acest interes l-au presărat peste învăţăturile lui Corneliu Codreanu, antrenând pe toţi acei ce au avut şi au marea răspundere de a păstra intactă "Legiunea Arhanghelului Mihail"aşa cum a lăsat-o acel ce a creat-o.Vrând ne-vrând,trebue să faceţi faţă acestui torent din care nu mai puteţi ieşi.. Aşa cum suntem răspândiţi pe toată suprafaţa globului,tare mă tem că ne vom desvolta în fel de fel de bisericuţe cu mai mult sau mai puţin aspect de sectă şi cu o pronunţată culoare locală,pe când d-l H.Sima,de bine de rău,are rândurile strânse.Elementele brigadire sunt reduse la acelaş numitor,chiar dacă aparent umplu spaţiile"petrinice şi corneliene"ale Frontului Libertăţii. I-am văzut Duminică la biserică.Atâţi câţi au mai rămas veniseră în păr spre a lua parte la parastasul ce se oficia întru veşnica pomenire a celor doi martiri naţionali căzuţi la Majadahonda.Câtă artificialitate!.. Cu toate sforţările pe care le fac aceşti"foşti legionari"ca să arate lumii forţa pe care o are la dispoziţie F.L.-ul,nu isbutesc decât să răspândească în jurul lor neîncrederea şi o mireasmă duioasă de colivă.. Astăzi,nimeni nu se mai îndoieşte de adevărurile ce emană din Vatra,şi pe zi ce trece se desvăluesc lucruri din ce în ce mai uluitoare.. La începutul prigoanei din 1938,Căpitanul spunea nu ştiu cu ce ocazie că"unitatea de măsură este mormântul".Atât i-a rămas d-lui H.Sima în minte,şi credincios acestei lozinci împrăştie peste tot morminte,până ce nu vor mai rămâne în viaţă decât d-sa şi d-l cd.general Borobaru,şi atunci care va fi mai iute de mână va împodobi mormântul celuilalt.. De la căderea lui Napoleon,armata franceză,după cum spunea d-l Şeicaru,a mers din rău în mai rău şi deabia cu ocazia ultimului răsboi mondial a observat că ultimul potenţial combativ fusese consumat în 1916-1918. Cam acelaş lucru se întâmplă cu Mişcarea Legionară.Dela moartea Căpitanului am mers din compromis în compromis şi nu va surprinde pe nimeni nicio boacănă pe care d-l H.Sima o va încerca,pentrucă pe domnia sa compromisul nu-l sperie,deoarece prin compromis şi-a început cariera politică şi prin compromis şi-o va sfârşi.Dus în sac,din dorinţa diabolică a lui Carol,dela Timişoara la Bucureşti,fără niciun fel de ezitare primeşte funcţia de ministru.Dacă atunci n'a avut niciun pic de mândrie,ce poate să i se ceară astăzi? Dar nici să-şi facă de cap pe spinarea bietei Mişcări!

C.-Italia: M'am mirat că n'aţi observat încercarea piezişe de reabilitare a Eteriştilor fanarioţi încercată în"Caete de Dor"nr.6 prin articolul"Filoelenismul lui Grigore Alexandrescu".Autorul -probabil tot din tagma Biristă- reproduce şi insinuiază aprecierile lui Pouqueville pentru denigrarea lui Tudor Vladimirescu,dar nu reproduce şi aprecierile despre Ipsilante.Perfidia fanarioţilor e f.alambicată,mai ales când ia mască ştiinţifică şi se ascunde după memoria unui poet naţional.. Ţinuta Vetrei mi-a plăcut totdeauna; mă minunează mai ales curajul în aceste vremuri de dispariţii misterioase..

I.-Franţa: Vatra e o iniţiativă legionară creatoare;dacă ea a avut mereu o anumită linie critică,aceasta a fost pozitivă atât ca punct de plecare cât şi ca rezultat.Ţinând seama de cele două rupturi,Vatra a rămas pe o poziţie de mijloc,dar nu de compromis,ci de unitate legionară,lucrând în sensul acesta număr de număr.Astăzi Vatra e socotită ca singura publicaţie legionară propriu zis,de unde şi afirmaţia de mai sus că iniţiativa e creatoare.Lucrul acesta noi l-am simţit dintr'un început.. Am dori să apară tipărită,format jurnal. Cu"Pământul Strămoşesc"e o altă chestie.Notele Căpitanului m'au pus pe rug:n'am citit niciodată rânduri atât de bărbăteşti,cu atâta credinţă şi onoare.. Acest prim număr nu e specific ca revistă,ci ca antologie.. Aş zice că e un mare prinos adus trecutului legionar.. E scris de legionari bătrâni, legionari ce n'au uitat <u>nimic</u> din învăţătura şi exemplul înaintaşilor;afirmaţiile lor sunt aceleaşi ca acum 20 de ani.. Aş mai adăoga că în schimb <u>tensiunea</u> e scăzută,e mai slabă,şi în sfârşit că rămâne în trecut.. După primele 3-4 numere Vatra a anticipat complet şi a pus la periferie publicaţiile simiste caşi pe celelalte,ca fiind ne-sincere şi ne-actuale.. Pământul Strămoşesc face o impresie puternică printre românii din Paris,pune în minoritate spirituală publicaţiile simiste,dar mai ales sdruncină pe briganzi..

V.-Canada: Caşi camarazii mei,pe cari i-am lăsat în tovărăşia codrilor, credeam că aici voi găsi o lume înţelegătoare şi o frumoasă acţiune românească.Dar lovitura a fost foarte cruntă,când mi-am dat seama în ce mocirlă se sbat elementele noastre politice.Cât despre chestiunea regalităţii,e o chestiune care nu se mai pune,cel puţin printre românii pe cari îi cunosc;v'o

pot confirma,căci trecând din sat în sat şi având camarazi printre noi din regiunea din care Ştefan cel Mare şi-a cules ultimii luptători ca să poată aduce victoria Moldovenilor asupra păgânilor,ţinutul Vrancei,aici oamenii nu se gândesc decât la pedepsirea trădătorilor de neam.. Mi-am strâns forţele să muncesc pentru a mă întoarce în munţii mei dragi.. Ţăranul român de azi nu mai e cel pe care l-aţi cunoscut în 1948;suferinţele au pătruns prea adânc,gândul lui e de răsbunare cruntă contra celor ce l-au adus aici.. Acolo unde sângele curge din belşug oamenii nu se mănâncă între ei,ci au format un singur mănunchi de luptă în Carpaţi şi pe văi.Vă citez un pasaj dintr'o scrisoare primită dela un camarad de acolo acum câteva zile:"Să nu creadă orbii că ne vom pleca capul;vom lupta până la ultima răsuflare,căci ştim că e ultima noastră şansă pentru libertate şi Dumnezeu.Toţi uniţi sub drapelul cu sfânta cruce,înroşită de sânge,acum sau mai târziu vom ajunge la biruinţă". Deci acolo nu există partid politic,nici ceartă nici ură,ci numai încleştarea în lupta sfântă,căci ştim din istorie că numai prin sânge ne-am cucerit libertatea,iar străinul priveşte totul prin prisma intereselor sale.

N.-Franţa: Citesc"Pământul Strămoşesc"şi mă cutremur de atâta mişelie,de care au dat dovadă exponenţii democraţiei româneşti,prin crimele fără egal ce le-au săvârşit contra tineretului legionar.Nu ştiu de ce,dar niciodată ca acum n'am simţit o mai mare durere,o mai mare umilinţă în faţa acestor spectacole groasnice,jucate pe seama României Mari,în al 20-lea secol de civilizaţie creştină. Mă gândesc la Oradourul francezilor.Câtă propagandă nu fac pentru a-l face cunoscut lumii civilizate,şi,Doamne,cât e de departe şi de neînsemnat faţă de Oradoururile noastre,în care s'a stins atâta floare românească. Despre Oradourul francezilor se ştie până în cel mai întunecat colţ al Africii,pe când despre crimele săvârşite contra noastră n'au auzit,se pare,nici unii români.. In necunoştinţă de cauză,lumea aceasta zisă civilizată ne atacă totuş de parcă noi am fi criminalii şi nu guvernanţii noştri de ieri.Dar nu e vina lor. De 15 ani noi n'am făcut nimic pentru a face cunoscut lumii nelegiuirea petrecută pe pământul nostru şi contra noastră.Publicaţiile noastre nu's de-ajuns;ele sunt pentru noi,cari mai cunoaştem lucrurile.Duşmanii noştri însă au la dispoziţie,pentru a ne calomnia,relaţii, bani,reviste în limbi străine.. Ar fi bine să găsim modalitatea de a informa pe democraţii apuseni pe cine sprijină ei astăzi şi deci prin cine voiesc să fericească România de mâine,în numele libertăţii omului;n'ar putea decât să se cutremure,căci asemenea fapte nu se pot petrece nici în străfundurile junglei africane. Ar fi cel mai frumos omagiu pentru cei căzuţi; s'ar întoarce şi faţa lumii către sbuciumatul nostru ideal,întrebându-se pe bună dreptate: De ce oare au murit aceştia?..

D O I N A de O.Carp

Atât de trist răsună doina
Făr'de cuvinte înţeleasă!
Ce dor îşi spune cine-o cântă
Şi ce durere îl apasă?

Ascult-o bine cum adie
Din munţii noştri până'n vale,
Şi spune-mi dacă ştii vre-un cântec
Mai dulce şi mai plin de jale.

Nu-i plânsul unei inimi numai
Şi-al unei clipe trecătoare,
Ci neamul nostru'ntreg îşi cântă
Durerile de care moare!

&& CATRE PRIETENII VETREI. Suntem bucuroşi să vă putem anunţa că din banii vostri,trimişi pentru susţinerea VETREI,am putut contribui cu modesta sumă de 3.000 de lire la ajutarea Olandezilor recent loviţi de catastrofa inundaţiilor,- fiind astfel prezenţi în impresionanta operă de solidaritate internaţională.Tot datorită vouă,am putut contribui anul trecut la alinarea suferinţelor unor compatrioţi mai necăjiţi,cu un total de 22.000 de lire.Pachetele primite s'au distribuit după dorinţa expeditorilor sau,în lipsă,după cum am crezut. Celor ce şi-au exprimat dorinţa de a vedea VATRA într'o formă mai acătării,le spunem că preferăm să întrebuinţăm eventualele plusuri în opere ca cele de mai sus. VATRA,de altfel,vedem că o citiţi şi-aşa..

Revenind la Olanda,e bine să ne amintim că în vreme ce ţări mari şi puternice n'au privit pe refugiaţi decât ca marfă de exploatat,măsurându-le muşchii şi numărându-le dinţii din gură,mica Olandă nu numai că a primit omenoşte pe cei ajunşi pe-acolo,dar vrednica sa regină Iuliana a trimis,chiar preşedintelui Truman o scrisoare plină de căldură şi omenie în care-l conjura să permită intrarea în Statele Unite bolnavilor,bătrânilor şi copiilor refugiaţi,pe cari nu-i voia nimeni.. E un motiv în plus a vă îndemna să arătaţi încă odată,în cazul olandez,recunoştinţa şi vechea generozitate românească,- cu atât mai grăitoare,cu cât mai săraci suntem!

SEMNALĂRI

Despre emigranţa noastră s'a spus până acum tot răul cu putinţă, insistându-se în deosebi asupra desbinării ce o roade. Realitatea efectelor pernicioase ale unei crize de conducere, din păcate prea evidente, n'are cum se nega. Dar plângăreţii la zidul dihoniei dintre pribegi, cel mai adesea reacţionari fără leac şi visători de uniformizare FRN-istă, uită în acelaş timp să remarce, ca o compensaţie, impresionanta rodnicie pe plan cultural a refugiaţilor noştri: rodnicie cu care alte emigranţe nu se pot mândri, deşi mai norocoase ca noi în conducere, în echitatea de repartizare a ajutoarelor, în consideraţia străinilor, etc.; mai niciuna dintre ele n'are case de editură proprii, biblioteci, publicaţii chiar de înalt nivel, ca a noastră. Şi am vrea să oprim atenţia cititorului de data aceasta asupra foartei semnificative iniţiative, venite din mai multe părţi, a retipăririi în exil a clasicilor noştri. Cu puţină bunăvoinţă, peste câtăva vreme refugiatul nostru va putea avea la dispoziţie operele cele mai importante, în ediţii satisfăcătoare, ale literaturii româneşti; faptul are o deosebită importanţă, dacă ţinem să nu ne pierdem printre străini. Dar pentru aceasta, un mic sacrificiu e necesar: îndemnăm pe cititorii noştri, când au putinţa, a-l face, procurându-şi volumele sau volumaşele, care se tipăresc cu multă trudă şi cheltuială. Amintim câteva din acestea din urmă:

& Al. RUSSO, Cântarea României, Londra 1952.- Tipărită prin îngrijirea expertă a d-lui prof. univ. Grigore NANDRIŞ, cu prilejul împlinirii a 90 de ani dela înfiinţarea la Cernăuţi a Societăţii pentru cultura şi literatura română, antologia din înălţătorul poem al scriitorului basarabean Alecu Russo e cât se poate de bine venită azi, când pribeagul român, supus la mii de umilinţe şi tentat de descurajări, are nevoie într'adevăr de imboldul unei slove patriotic şi religios inspirate ca aceasta din "Cântarea României", în traducerea lui Bălcescu. Din prefaţa d-lui Nandriş, reproducem: "Fie ca acest prinos al celui mai mare scriitor al Basarabiei martire să întărească în conştiinţa oamenilor permanenţa dreptului nostru asupra acestui pământ românesc. Acei ce nu l-au apărat în zile grele, acei ce l-au uitat în zile de nenorocire şi l-au acoperit sub vinovată tăcere, evitând să schiţeze măcar gestul pe care l-a făcut, în momente mai grele, omul de stat Cogălniceanu, alt fiu al pământului basarabean,- aceia nu au eliminat Basarabia nici din conştiinţa naţională, nici dintre problemele politicii noastre externe. Ei s'au eliminat doar pe ei înşişi dela dreptul de a vorbi în numele poporului român" (dar nu -adăugăm noi- dela dreptul de a ciupi din fond şi a se bate la cataramă cu Maestatea Sa).

Broşura poartă înaintea textului şi acest fragment dintr'o "Hronică Moldovenească": "Dacă duşmanul vostru va cere legăminte ruşinoase dela voi, atuncia mai bine muriţi prin sabia lui, decât să fiţi privitori împilării şi ticăloşiei ţării voastre". Intr'adevăr, când Ruşii cotropitori au impus condiţiile cele mai infamante României, clasa noastră conducătoare s'a grăbit să le accepte şi să intre în pâinea ocupantului..

& A FOST ODATĂ, culegere de legende şi basme româneşti, culte şi populare, în versuri şi proză, sub îngrijirea prof. Victor BUESCU, Biblioteca Română, Freiburg, 1951.- Volumul de peste 300 de pagini, precedat de un mic studiu şi la sfârşit cu un foarte util glosar, cuprinde opere de Odobescu, Anton Pann, Caragiale, Eminescu, Creangă, Ispirescu, D. Stăncescu, C. Rădulescu-Codin, Al. Vasiliu.

& I. L. CARAGIALE, Opere alese, Biblioteca Română, Freiburg, 1952.- Cuprinde nuvele, momente, schiţe şi amintiri din opera marelui scriitor, precedate de o notă a prof. MATEYKA asupra prozatorului Caragiale.

& NEAMUL ROMÂNESC, colecţie îngrijită de D. PARAU, Freising, 1952 (ed. "Patria"). S'au tipărit până acum, în condiţii tehnice de invidiat: N. Iorga, Originea, firea şi destinul neamului românesc: pagini dintre cele mai frumoase publicate de marele istoric în Enciclopedia României, 1938; Octavian Goga, România; şi Neamul Românesc, cu articole de S. Mehedinţi, C. Brătescu, V. Mihăilescu şi Nichifor Crainic, dedicate mai ales pământului şi neamului basarabean de o parte şi de cealaltă a Nistrului.

& Const. PAPANACE, Martiri legionari, Biblioteca Verde, n°8, ed. "Armatolii", Cetatea Eternă, 1952.- Care dintre adversarii cinstiţi ai Mişcării -admiţând că ar putea exista şi n'ar fi vorba de o contradicţie în termeni- nu se va cutremura la citirea acestei contribuţii -cum autorul însuş cu modestie o numeşte- la "marea carte a jertfei legionare"? De aproape două mii de ani se smereşte lumea în faţa martirologiului creştin, la începutul căruia a fost răs-

tignitul Isus; şi,iată,avem aici,pe alt plan,popasuri din"Via Crucis"a •alvarului legionar,cu oameni arşi de vii în crematorii,străpunşi cu baioneta, strangulaţi şi apoi împuşcaţi,aruncaţi -pentru satisfacerea unei demenţe încoronate şi a ferocităţii unei clase conducătoare vândute până dincolo de măduva oaselor- în arena cu fiare sălbatice a"democraţiei"româneşti dintre cele două războaie.I-au plâns pe Duca şi până şi pe Gavrilă Marinescu,dar n'au avut,politicienii noştri,nici măcar în această oră de cumplită tragedie pentru întregul neam,prevăzută de Codreanu,un cuvânt de regret pentru crimele comise de ei la instigaţia labinilor şi a teodosiazilor,cari-i poartă şi azi în lanţ,plătindu-le bine slugărnicia.

Broşura se deschide cu o întrebare,ce va stărui cât va dura în istorie neamul românesc:"Pentru ce a fost asasinat Căpitanul?", şi se încheie cu un răspuns la interogativele ce ridică înmiita jertfă legionară:"Căpitanul,cu întreg şirul de martiri,inima şi fruntea generaţiei noastre,au fost puşi temelie naţiunii,fundament peste veacuri pentru viitoarele măriri româneşti".

Sunt evocate figuri sau epizoade din viaţa intrată în legendă a zeci de legionari,dela Nicadori şi Moţa la fraţii de cruce armâni Adamicu,Geagea şi Anagnostu,în pagini scrise fără flori retorice,doar cu impresionanta simplitate a expunerii de fapte ce au în ele însele cât trebue. La începutul capitolului despre Jon Belgea,autorul scrie rânduri demne de meditat asupra nestandardizării tipului legionar: în Mişcare a fost şi este loc pentru o infinită varietate de personalităţi umane;diferenţiate cu subtilitate,sunt citate exemplele lui Iordache Nicoară,Puiu Gârcineanu,Victor Silaghi şi Belgea: "Nicăieri personalitatea omului nu este mai respectată ca în Mişcarea Legionară.Şi e firesc să fie aşa.Spiritualitatea legionară e gâlgâit de viaţă.Şi viaţa înmugureşte sub diferite forme.Esenţialul e ca suflul animator să fie acelaş.El este factorul comun.Altoiul legionar poate prinde şi da roade pe orice structură viguroasă". E o precizare,competentă,şi pentru sutele de oameni ce ne-au scris,protestând contra tendinţei brigadire spre conformism.

& DESTIN,Madrid,4-5(Nov.1952).- "Revista de cultură românească"a prof.USCĂTESCU se deschide cu o atentă considerare a"fenomenului naţionalist" în perspectiva sa teoretică,dar mai ales în aplicarea practică europeană şi românească.Plecând dela constatarea de netăgăduit că realitatea naţională este şi rămâne "unitatea de măsură culturală şi politică europeană","cadrul normal de unitate dinamică a vieţii europene",directorul periodicului conchide cu o"diagnoză naţionalistă a structurii politice româneşti viitoare":"naţionalismul continuă să rămână,în ciuda tuturor devierilor şi păcatelor lui,poziţia cea mai trainică,de pe care putem reîmprospăta esenţele româneşti şi reconstrui o nouă patrie în viitor". Dar poate că insistenţa asupra"devierilor şi păcatelor"a ceeace se cheamă în mod curent(şi echivoc)"mişcări de dreapta"este excesivă,cum decretatul lor faliment ni se pare grăbit.O prăbuşire pe plan militar mai mult chiar decât politic s'ar putea să aibă -după unele semne- doar o valoare de paranteză!

De altfel,autorul,deşi face un proces sever şi în parte îndreptăţit experienţelor statale ale naţionalismului totalitar -care a acceptat contaminări periculoase şi până la urmă fatale cu ideologii străine,s'a complăcut în"mistică",adică în"tendinţa pronunţată de a acorda un excesiv primat factorilor sentimentali,stărilor de spirit colective",fără să reuşească"să ofere o soluţie politică definitivă luptei de clasă,necesară restabilirii armoniei organice înlăuntrul comunităţii naţionale",- îşi revine ulterior,oarecum contrazicându-se:"Nimeni nu poate nega revoluţiilor naţionaliste meritul de a fi rezolvat,în experienţele lor statale mai importante,problema socială, fără să recurgă la lupta de clasă,la sciziunile şi fracturile profunde propagate de comunism,ci în cadrul istoric,indestructibil,al comunităţii integrale a naţiunii". Greu de acceptat -din motive ce reprezintă,dacă nu ne înşelăm în formă sublimată,am zice pură,poziţia pe care s'a plasat simismul(aplicarea o cunoaştem toţi din nenorocire),- reproşurile aduse"naţionalismului românesc din perioada cea mai spectaculoasă"(unde e vorba,bănuim,de epoca de glorie a Legiunii):"un anumit empirism doctrinar,o identificare cu poziţii politice pur sentimentale,o anumită filosofie confuză şi contradictorie,despreocuparea pentru valorile instituţionale şi pentru structurările politice solide". Dar oricum,e vorba de idei mature,limpezi,spuse cu convingere;pe marginea lor se poate angaja cu folos un dialog.- Acute şi demne de atenţie consideraţiile referitoare la naţional-comunism: dată afară pe uşă din imperiul lui Stalin,naţiunea -realitate ce nu se poate suprima- se întoarce cu şi mai multă vigoare,adică tocmai sub forma naţionalismului,pe fereastră. Alte consideraţii,în numărul viitor.

Adrian Popa